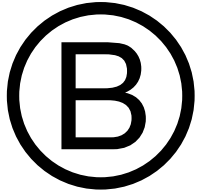

Actieplan wonen en zorg gemeente Venray

Versie 1.1

Certified

Corporation®

14/3/23

Gemeente **Venray**

Inhoudsopgave

Management samenvatting	<i>Pagina 3</i>
1. Inleiding	<i>Pagina 4</i>
2. De woonzorgopgave in de gemeente Venray	<i>Pagina 7</i>
3. Gezamenlijke ambities en doelstellingen	<i>Pagina 18</i>
4. Actielijn 1: Alle inwoners een passende woning, zo lang mogelijk zelfstandig	<i>Pagina 19</i>
5. Actielijn 2: Samen in de wijk	<i>Pagina 29</i>
6. Actielijn 3: Samen met inwoners werken aan de opgave	<i>Pagina 33</i>
7. Actielijn 4: Ondersteuning door technologie	<i>Pagina 38</i>
8. Organisatie van de coalitie	<i>Pagina 40</i>
9. Evaluatie en borging	<i>Pagina 42</i>
10. Communicatie en draagvlak	<i>Pagina 43</i>
11. Bijlage 1: Uitgangspunten voor het afwegingskader wonen en zorg	<i>Pagina 44</i>
12. Bijlage 2: Definities	<i>Pagina 45</i>
13. Bijlage 3: Overzicht acties	<i>Pagina 46</i>

Management samenvatting

- Om ouderen en kwetsbare inwoners in de gemeente Venray nu en in de toekomst een geschikte woning te kunnen bieden, zijn acties benodigd op de gebieden wonen, zorg en welzijn.
- Trends en ontwikkelingen als vergrijzing, de toenemende zorgvraag, het groeiend personeelstekort, extramuralisering en ambulantisering van zorg vragen om een ander perspectief op wonen en zorg, gericht op een transitie naar wonen en zorg in de wijk.
- Om dit te realiseren is samenwerking nodig: partners die samenwerken vanuit de gedeelde maatschappelijk opgave.
- De samenwerkende partners in de gemeente Venray onderkennen de urgentie van de vraagstukken op het gebied van wonen en zorg en zien dat zij alleen gezamenlijk deze uitdagingen het hoofd kunnen bieden.
- Samen werken de partners aan oplossingen vanuit de volgende lange termijnambitie: *We realiseren samen een passende woning voor de inwoners van de gemeente Venray, waarbij we ons richten op ouderen en kwetsbare groepen.*
- De gezamenlijke ambitie is uitgewerkt in vier actielijnen. De actielijnen zijn doorvertaald naar 11 doelstellingen voor de periode 2023-2032.
- Dit actieplan definieert de eerste acties voor de komende jaren vanuit een fundamentele agenda. Het is een dynamisch actieplan welke jaarlijks geëvalueerd en, indien nodig, bijgesteld wordt.

De gezamenlijke ambitie op het gebied van wonen en zorg en de vier actielijnen staat weergegeven in bovenstaand figuur

1. Inleiding

- BeBright heeft de gemeente Venray ondersteund bij het opstellen van een actieplan wonen en zorg.
- Het actieplan is in samenwerking met een groot aantal partners gemaakt. Naast de gemeente Venray hebben inwoners, de woningcorporatie Wonen Limburg, zorg- en welzijnsorganisaties en zorgkantoor VGZ gewerkt aan dit actieplan.
- In een drietal dialoogsessies, gepland in de periode oktober 2022 - januari 2023, zijn de deelnemende partijen in gesprek gegaan over het actieplan wonen en zorg. In deze dialoogsessies is gewerkt aan gedeelde ambities, gedeelde doelstellingen en acties. De inzichten uit deze dialoogsessies zijn aangevuld met inzichten uit een kwantitatieve analyse en kwalitatieve analyse (waaronder interviews).
- Nadat alle inzichten uit de dialoogsessies waren verwerkt in dit actieplan, is aan de deelnemende partijen gevraagd om het actieplan te ondertekenen.
- Het plan dient als basis om de samenwerking tussen de partners vorm te geven en uit te bouwen. De uitvoering van het actieplan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de partners, waarbij de regie gevoerd wordt door de regietafel wonen en zorg. De regietafel wordt gefaciliteerd door de gemeente.
- Het actieplan richt zich op kwetsbare jongeren, ouderen, inwoners die uitstromen uit Beschermd Wonen en de Maatschappelijk Opvang en inwoners met een Gehandicaptenzorg en GGZ indicatie.
- Het actieplan biedt een overzicht van de gezamenlijke ambities, doelstellingen en aanpak.
- Het actieplan maakt de woonzorgopgave in de gemeente Venray op hoofdlijnen inzichtelijk en dient als basis voor:
 - Het op duurzame wijze realiseren van een passend en gevarieerd woningaanbod voor de doelgroepen, gespreid over de gemeente.
 - Het werken aan inclusieve en zorgzame wijken en dorpen.
 - Een solide samenwerking tussen gemeente, burgers, zorg- en welzijnsorganisaties, woningcorporatie en zorgkantoor.
 - Het maken van prestatieafspraken tussen gemeente, woningcorporaties en zorginstellingen.
 - De beoordeling van nieuwe woonzorginitiatieven.
- Het actieplan kan worden gezien als een basisdocument, die aan alle deelnemende partijen een stip op de horizon, doelstellingen en handvatten biedt om een doorvertaling te maken naar een actie- en/of activiteitenplan voor de eigen organisatie.
- Het actieplan is opgesteld voor de periode 2023-2032. De visie en doelstellingen zullen richting geven voor deze periode voor alle initiatieven op het gebied van wonen en zorg. Het actieplan is expliciet een groeiend document, die jaarlijks geëvalueerd wordt door betrokkenen en waarop bijgestuurd kan worden indien nodig. Het overzicht met geplande acties dient gezien te worden als een groeiend overzicht. Meer informatie over voortgangsbewaking en evaluatie staat op pagina 42.

1. Inleiding

- Het actieplan is opgesteld voor een dynamische omgeving met beleidsontwikkeling op verschillende niveaus. Zowel op gemeentelijk, provinciaal als landelijk niveau wordt gewerkt aan beleid ten aanzien van de woonzorgopgave:
 - De gemeente Venray heeft in januari 2022 het omgevingsprogramma wonen: ‘Verder bouwen aan de toekomst van Venray’ vastgesteld. Wonen en zorg is een van de thema’s in het omgevingsprogramma.
 - Op landelijk niveau is een nationale Woon- en Bouwagenda en een Programma Woningbouw opgesteld. In de nationale Bouwagenda is een landelijke bouwopgave geformuleerd van 900.000 woningen voor de komende tien jaar. Er zijn verschillende programma’s Volkshuisvesting ontwikkeld ter ondersteuning, waarin aandacht is voor ouderen en kwetsbare groepen.
 - Er is een woondeal waarin de bouwopgave staat gedefinieerd.
- Binnen deze beleidsontwikkelingen is het actieplan opgesteld met ambities, doelstellingen en concrete acties om te komen tot een passende woning voor ouderen en kwetsbare inwoners in de gemeente Venray. Ontwikkelingen op alle niveaus kunnen invloed hebben op dit actieplan. Bij de uitvoering en verdere ontwikkeling van het actieplan dient hier rekening mee gehouden te worden.

- De maatschappelijke opdracht van de gemeente en de samenwerkende partners zorgt er voor dat er samen moet worden gewerkt aan passende woningen voor ouderen en kwetsbare groepen. De vraagstukken op het gebied van wonen en zorg kunnen niet alleen door de markt worden opgelost. Ondanks dat de gemeente geen grondposities heeft, kan de gemeente beperkt sturing geven aan de uitvoering van het actieplan en is zij ook afhankelijk van andere partijen.

Leeswijzer

- In hoofdstuk 2 wordt de woonzorgopgave van de gemeente Venray omschreven. Er wordt zowel gekeken naar landelijke trends en ontwikkelingen, als naar de huidige situatie en ontwikkelingen in de gemeente Venray.
- In hoofdstuk 3 staan de gezamenlijke ambities en doelstellingen van de samenwerkende partners omschreven.
- In de hoofdstukken 4 tot en met 7 staan de vier actielijnen omschreven, waarbij de ambitie nader wordt toegelicht, evenals doelstellingen en acties.
- Hoofdstukken 8, 9 en 10 richten zich op de organisatie van de coalitie, proces, borging, communicatie en draagvlak.
- In de bijlage staat een afwegingskader voor nieuwe woonzorginitiatieven omschreven.

Overzicht van organisaties die betrokken zijn geweest bij de dialoogsessies

STEVIIG

wonen limburg

Dagelijksleven
Gewoon, als thuis

unitus
de kracht van delen!

daelzicht

Gemeente **Venray**

VCZ

GEHANDICAPTEN
PLATFORM
VENRAY

Unik
IEDEREEN DOET MEE

BURO ANDERSOM

proteion

ROOYSE
WISSEL

**de
Zorg
Groep**

**Leger
des
Heils**

met ggz

cohesie
huisartsenzorg

WAUW
SPECIAAL VOOR JOU

liz

**leermeesters
in zorg**

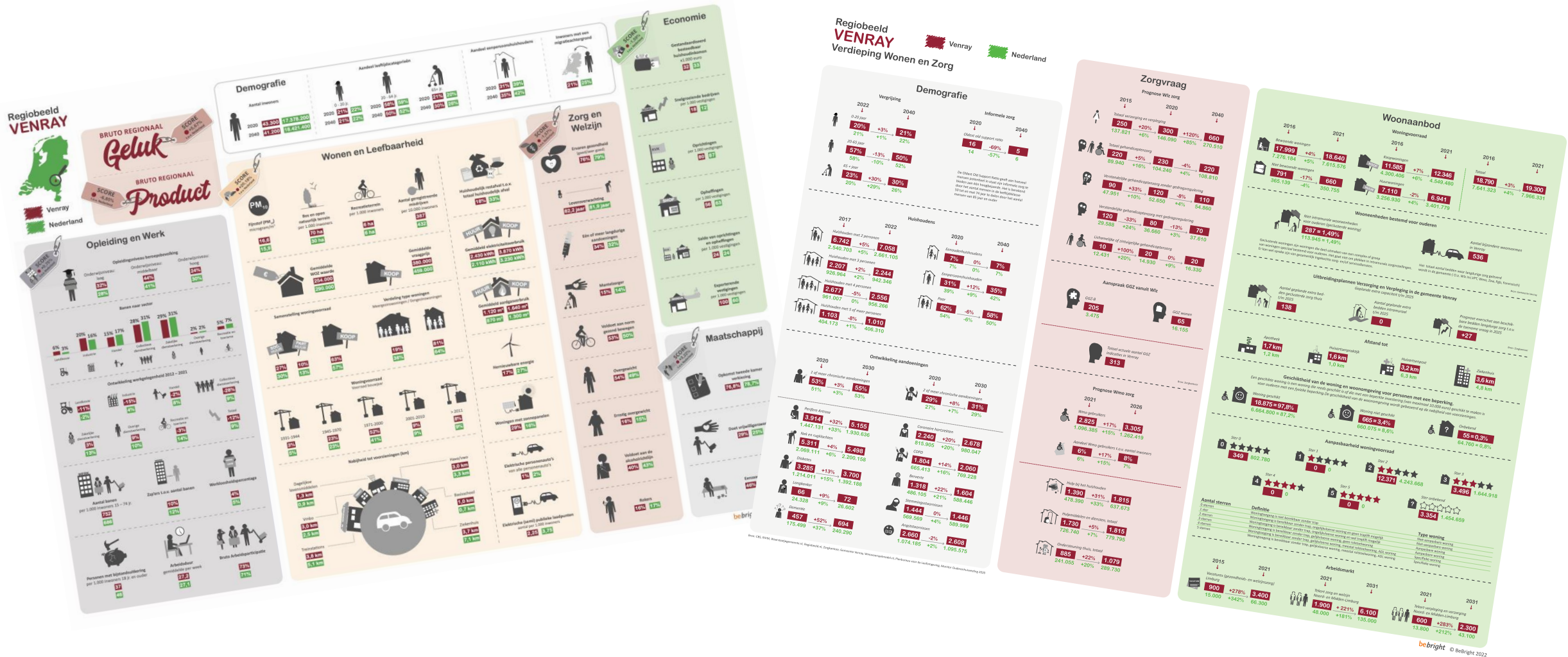
MEE De Meent
Groep

VINCENT VAN GOGH
voor geestelijke gezondheid

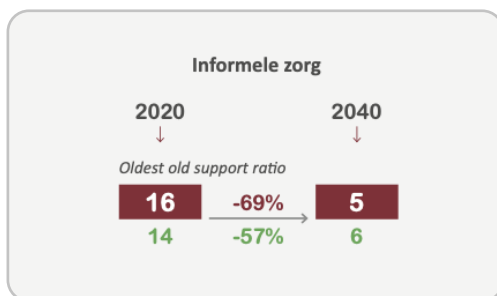
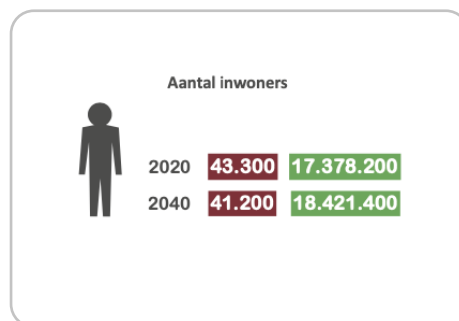
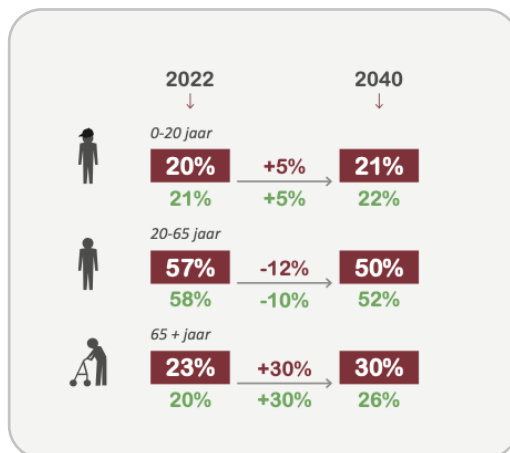

Adviesraad
Sociaal Domein Venray

Het gemeentebestuur geeft een breed inzicht in hoe de gemeente er voor staat. Deel twee verdiept verder op het thema Wonen en Zorg. De belangrijkste inzichten staan genoemd op de volgende pagina's

Dalende bevolking en sterke vergrijzing in de gemeente Venray; er is steeds minder informele zorg voor een groeiende groep ouderen

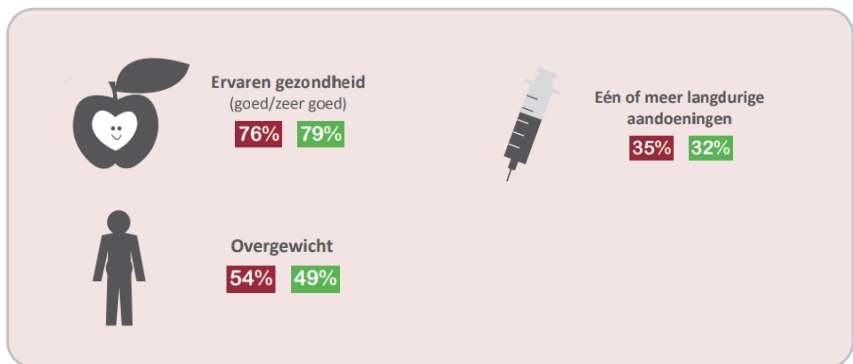

Venray
Nederland

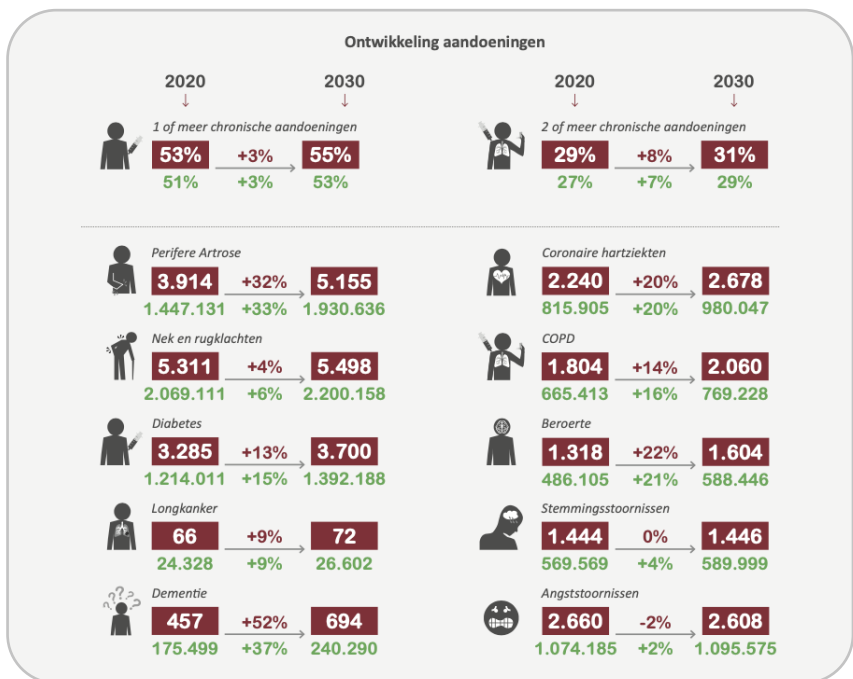
- Het aantal inwoners in de gemeente Venray daalt van 43.000 inwoners in 2020 naar 41.200 in 2040.
- Naar verwachting daalt het aandeel potentieel werkenden in de gemeente van 57% in 2020 naar 50% in 2040.
- Het aandeel 65-plussers stijgt van 23% naar 30% in 2040 in de gemeente. In Nederland stijgt dit van 20% naar 26%.
- Deze vergrijzing gaat gepaard met een dalende bevolking in de gemeente Venray in 2040. *In de komende jaren wordt een lichte groei van het aantal huishoudens in Venray verwacht door de groei van het aantal oudere huishoudens. De groep 75-plussers groeit tot 2030 met 47% ten opzichte van 2021. Huishoudens van 45 tot 65 nemen tot 2030 met circa 13% af ten opzichte van 2021 (PZ: cursieve gedeelte toevoegen. Bron: CBS, Progneff).*
- In 2040 zijn er voor elke hoogbejaarde (85+), nog slechts 5 potentiële mantelzorgers beschikbaar om informele zorg te leveren.
- In 2020 was dit nog 16 potentiële mantelzorgers voor elke hoogbejaarde.
- Dit is een afname van 69%. Deze afname is groter dan de gemiddelde afname in Nederland (57%).
- In Gemeente Venray doen 29% van de mensen vrijwilligers werk, dit is hoger dan de rest van Nederland, want daar ligt het percentage op 25%.

Inwoners van de gemeente Venray zijn relatief ongezond; de zorgvraag stijgt en wordt complexer

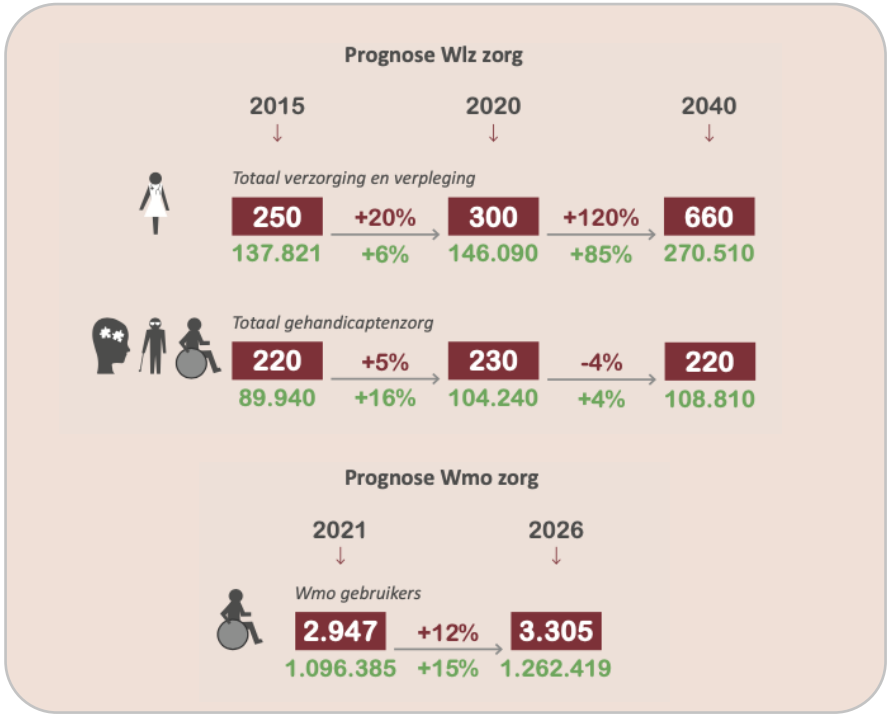
- 76% van de inwoners van de gemeente Venray ervaren hun gezondheid als goed/zeer goed. Dit is 79% in Nederland.
- Het aandeel inwoners met 1 of meer langdurige aandoeningen is 35%, dit is hoger dan gemiddeld in Nederland, hier is het percentage 32%.
- Het percentage inwoners met overgewicht ligt met 54% hoger dan het Nederlands gemiddelde (49%).

Bron: CBS, 2020, RIVM, 2020, ABF Research, 2022, Zorgopdekaart.nl 2022

De zorgvraag in de gemeente stijgt fors

Bron: CBS, 2020, RIVM, 2020, ABF Research, 2022, Zorgopdekaart.nl 2022

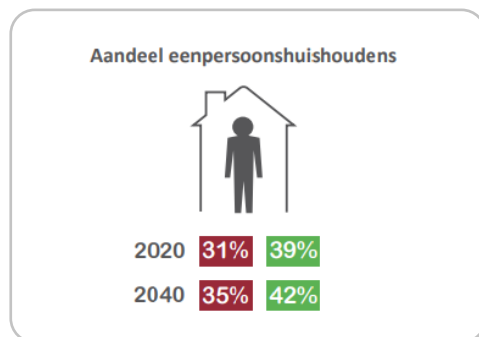
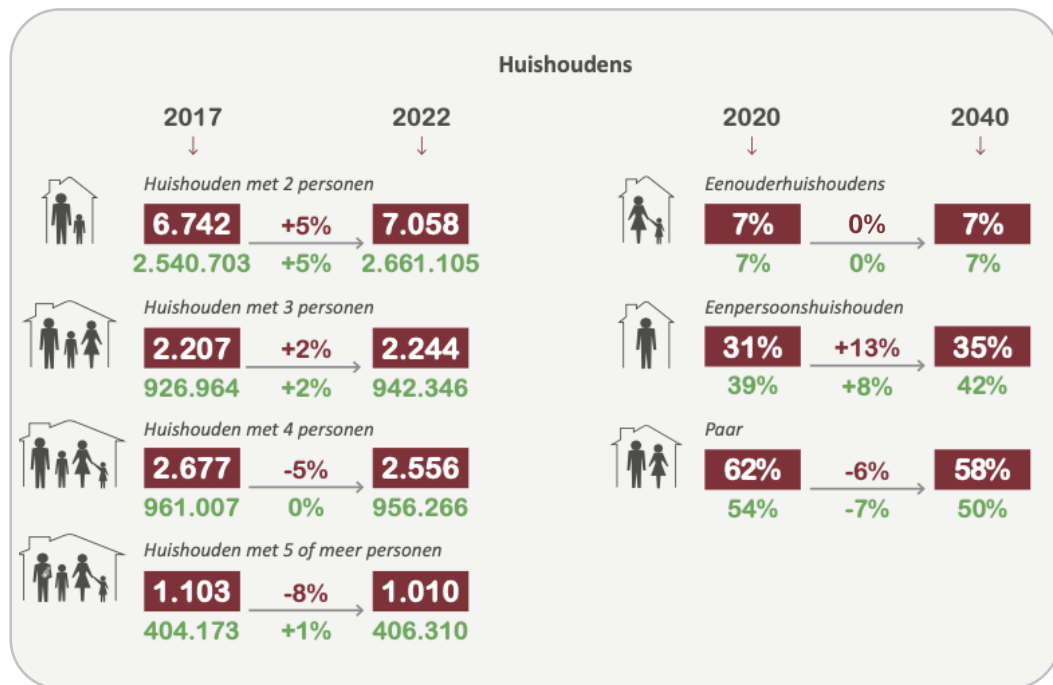
- Met name de zorgvraag naar Verzorging en Verpleging zal fors stijgen in de gemeente. Dit zal een stijging zijn met 120% tussen 2020 en 2040.
- Deze stijging is groter dan het Nederlands gemiddelde. Waar een stijging van 85% tussen 2020 en 2040 wordt verwacht.
- De vraag naar gehandicaptenzorg zal iets gaan afnemen.
- Ook het aantal Wmo gebruikers zal naar verwachting fors stijgen. Een stijging met 12% van 2021 naar 2026.
- Dit is minder dan de 15% verwachte stijging gemiddeld in Nederland.
- Voor de GGZ zijn momenteel geen prognosecijfers beschikbaar en hier spelen verschillende ontwikkelingen, waaronder het recent openstellen van de WLZ voor GGZ cliënten en de trends van ambulantisering. Onderstaand een overzicht van de aantallen GGZ cliënten in de gemeente Venray in de afgelopen vijf jaar.

Hoofdcategorie	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Basis GGZ	434	440	434	438	467	509
Gespecialiseerde GGZ met verblijf	148	107	130	110	113	92
Gespecialiseerde GGZ zonder verblijf	1382	1273	1146	1154	1028	925
GGZ-B voortgezet verblijf met intensieve begeleiding (Wlz)	252	238	229	224	223	220
GGZ-W wonen met intensieve begeleiding (Wlz)						91
Langdurige GGZ (Zvw)	38	48	42	41	39	25
Praktijkondersteuner huisarts GGZ	674	475	241	98	63	413
Eindtotaal	2928	2581	2222	2065	1933	2275

Bron: Vektis, gemeentespiegel. 12 februari 2023

Huishoudens worden steeds kleiner

Bron: CBS, 2020, RIVM, 2020, ABF Research, 2022, Zorgopdekaart.nl 2022

- 31% van de huishoudens in de gemeente Venray zijn eenpersoonshuishoudens. In Nederland is dit gemiddeld 39%.
- Het aandeel eenpersoonshuishoudens gaat toenemen in de gemeente naar 35% richting 2040. In Nederland neemt dit toe naar 42%.
- In de gemeente is het aantal grotere huishoudens in de afgelopen vijf jaar afgenomen (persoonshuishoudens met 5 en 5-persoonshuishoudens met 8%). In Nederland is deze afname niet zichtbaar.

Het tekort aan zorgpersoneel is groot en dit tekort zal de komende jaren nog veel groter worden

- Het tekort aan personeel in de sector zorg en welzijn in de regio Noord- en Midden-Limburg is zeer groot. Er is een tekort aan 1.900 mensen.
- Dit tekort zal naar verwachting de komende 10 jaar toenemen met 221%. In Nederland is de verwachte toename 181%.
- Met name het personeelstekort in de verpleging en verzorging zal in Noord- en Midden-Limburg de komende 10 jaar fors groter worden, naar verwachting met 283%.
- Dit is een tekort van 600 naar 2.300 medewerkers (in verpleging en verzorging).
- De vacatures in zorg en welzijn in de regio is de afgelopen 6 jaar fors gestegen (met 278%).

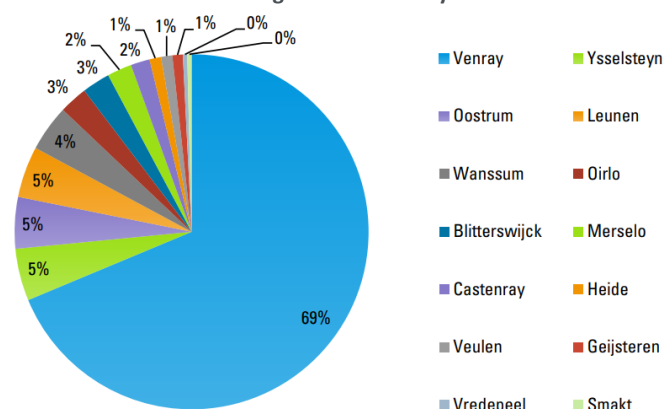

Bron: CBS, 2020, RIVM, 2020, ABF Research, 2022, Zorgopdekaart.nl 2022

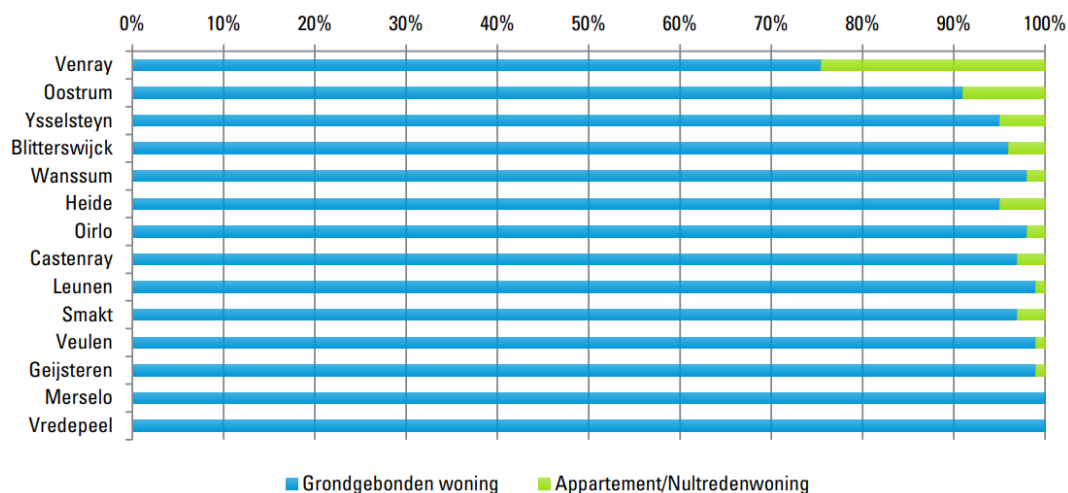
Woningaanbod in de gemeente Venray

Huishoudens naar kern in gemeente Venray

Bron: Woningbehoeftepeiling Venray, Stec groep (2021)

Verdeling woningvoorraad naar type kernen gemeente Venray

Bron: Woningbehoeftepeiling Venray, Stec groep (2021)

- 69% van de woningen in de gemeente Venray liggen in de stad Venray, de resterende 31% bevinden zich in de omliggende kernen.
- Momenteel is 83% van de circa 19.000 woningen in de gemeente Venray een grondgebonden woning. Van de 5.067 corporatiewoningen zijn 11,1% appartementen, de overige woningen zijn eengezinswoningen.
- In de kern Venray zijn relatief de meeste appartementen en nultredenwoningen. In de rest van de kernen in de gemeente ligt het aandeel appartementen en nultredenwoningen lager dan 10% van de totale woningvoorraad.

Bron: CBS, 2020, RIVM, 2020, ABF Research, 2022, Zorgopdekaart.nl 2022

Woningbehoefte gemeente Venray

Top-3 verhuismotieven per doelgroep

Doelgroep	Reden 1	Reden 2	Reden 3
Starters/thuiswonenden	Ik wil zelfstandig wonen 38% (90 respondenten)	Ik wil een levensloopbestendige woning 9% (22 respondenten)	Ik wil kleiner wonen 8% (18 respondenten)
Middengroep	Ik wil een levensloopbestendige woning 15% (144 respondenten)	Ik wil groter wonen 12% (117 respondenten)	Ik wil een duurzamere woning 9% (85 respondenten)
Senioren	Ik wil een levensloopbestendige woning 18% (94 respondenten)	Ik wil kleiner wonen 9% (48 respondenten)	Ik wil groter wonen 7% (37 respondenten)
Gemeente	Ik wil een levensloopbestendige woning 15% (260 respondenten)	Ik wil groter wonen 9% (162 respondenten)	Ik wil kleiner wonen 9% (151 respondenten)

Bron: Woningbehoeftepeiling Venray, Stec groep (2021)

Gewogen voorkeur voor woningtype van respondenten met verhuishens

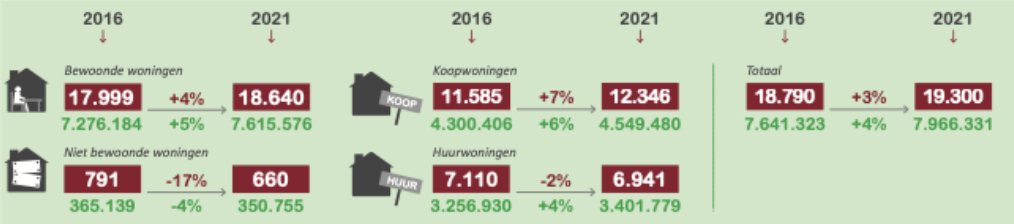
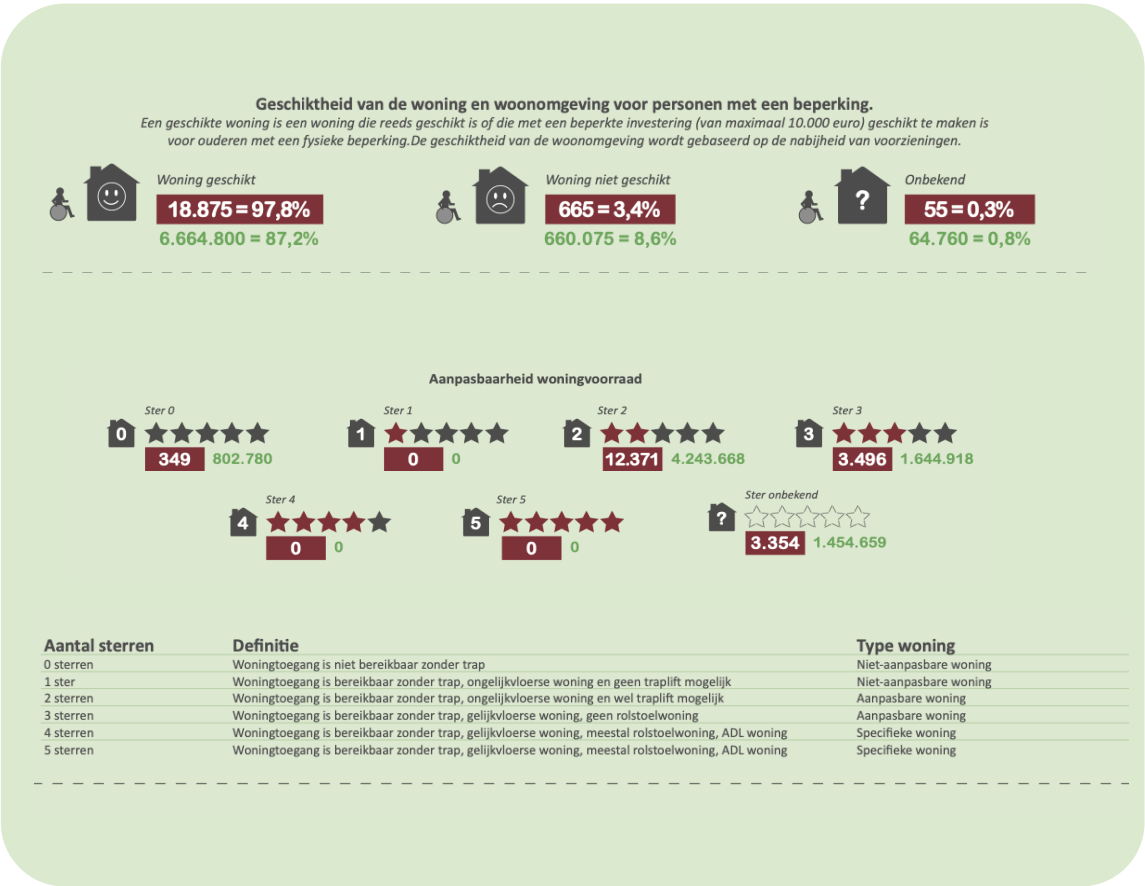
Starters/ thuiswonenden	Middengroep	Senioren	Alle doelgroepen
21% Rijwoning (hoek- of tussenwoning)	19% Levensloopbestendige woning	19% Twee-onder-een-kapwoning	18% Twee-onder-een-kapwoning
17% Twee-onder-een-kapwoning	18% Twee-onder-een-kapwoning	18% Levensloopbestendige woning	17% Levensloopbestendige woning
17% Appartement met lift/ nultredenwoning	17% Vrijstaande woning	15% Rijwoning (hoek- of tussenwoning)	16% Rijwoning (hoek- of tussenwoning)
13% Vrijstaande woning	13% Rijwoning (hoek- of tussenwoning)	15% Appartement met lift/ nultredenwoning	15% Vrijstaande woning
12% Appartement zonder lift	13% Appartement met lift/ nultredenwoning	14% Vrijstaande woning	14% Appartement met lift/ nultredenwoning

Bron: Woningbehoeftepeiling Venray, Stec groep (2021)

- In totaal hebben 1.711 inwoners deel genomen aan het woonbehoeftenonderzoek in de gemeente Venray.
- Van deze respondenten heeft 40% een verhuishens. Ca. 12% van de respondenten heeft de wens om binnen een jaar te verhuizen, ca. 28% heeft op langere termijn een verhuishens.
- Voor senioren is het belangrijkste motief om te verhuizen "ik wil een levensloopbestendige woning" (18%).
- Ouderen geven de voorkeur aan een twee-onder-een-kap woning of een levensloopbestendige woning (een woning waar iemand kan blijven wonen als hij/zij zorgbehoevend wordt). Kenmerken hiervan zijn: gelijkvloers, slaapkamer en badkamer (eventueel) beneden, geen drempels, brede deurposten.

Een groot deel van de woningvoorraad in de Gemeente Venray is aanpasbaar

- 98% van de woningen in de gemeente Venray zijn geschikt (of geschikt te maken) voor mensen met een beperking. In Nederland is dit 87%
- Minstens 81% van de woningvoorraad is aanpasbaar (Ster 2 en Ster 3).
- Aanpasbaar betekend gelijkvloers of ongelijkvloers en traplift mogelijk

Bron: CBS, Monitor ouderenhuisvesting 2020; Zorgopdekaart.nl, Ministerie VWS, TNO

Een beperkt deel van de bestaande voorraad corporatiewoningen is geschikt voor mensen met een zorgvraag

Toegankelijkheid (BAT-score)

	WL	Accent	Totaal	% totaal WL	% t.o.v. totaal woningen Venray
Geen bijzondere toegankelijkheid (BAT 0)	2.547	0	2.547	48,8 %	13,4 %
Wandelstok geschikt (BAT 1)	1.364	190	1.554	29,7 %	8,2 %
Rollator bewoonbaar (BAT 2)	439	0	439	8,4 %	2,3 %
Rolstoel bewoonbaar (BAT 3)	40	0	40	0,8 %	0,2 %
Geschikt voor verpleeghuiszorg thuis (BAT 4)	0	0	156	3,0 %	0,8 %
BAT- score onbekend	241	247	488	9,3 %	2,6 %
				100 %	26,7 %

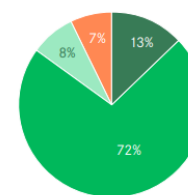
- In totaal heeft Venray 19.000 woningen. Wonen Limburg heeft 26,7% van de woningvoorraad in haar bezit (5.224 woningen)
- Slechts 156 woningen (3,0% van het aanbod van Wonen Limburg) zijn geschikt voor verpleeghuiszorg thuis (BAT 4). Dit is 0,8% van het totale aantal woningen in Venray
- Het grootste deel van het aanbod van corporatiewoningen (72%) zijn 'betaalbaar' (tussen 442 euro en 768 euro per maand). Slechts 13% van het aanbod is 'goedkoop' (minder dan 442 euro per maand).

Aanbod corporatiewoningen in Venray (op 1 januari 2022)

Type woningen	Wonen Limburg	Accent	Totaal	Totaal % van woningen Venray
Appartementen met lift	1087	25	1.112	5.8 %
Appartementen zonder lift	882	125	1.007	5.3%
Eengezinswoningen levensloopbestendig	58	29	87	0.5%
Eengezinswoningen	2603	258	2.861	15.1 %
Totaal aantal woningen	4630	437	5.067	26.7%
Overig vastgoed	115	90	205	

HUURPRIJSKLASSE

- Goedkoop
< € 442,46
- Betaalbaar
€ 442,47 - € 678,66
- Sociale hogere huur
€ 678,67 - € 752,33
- Vrije huur
> € 752,33

Bron: Activiteiten overzicht (2022) Gemeentekaart Venray, bewerkt door BeBright

Samenvatting gemeentebeeld

- Momenteel is er sprake van een **dalende bevolking** en **sterke vergrijzing** in de gemeente Venray.
 - Zo zal het aandeel 65-plussers flink toenemen in de aankomende tijd.
- Daarnaast zijn de inwoners van de gemeente Venray **relatief ongezond** vergeleken met Nederland.
 - Meer dan de helft van de inwoners heeft namelijk overgewicht.
- Door deze vergrijzing zal de **zorgvraag enorm stijgen**.
 - Bovendien wordt de **zorgvraag complexer** vanwege een stijging in chronische aandoeningen en multi-morbiditeit.
 - Met name de prevalentie van dementie zal fors toenemen onder de inwoners van gemeente Venray.
- Er zal steeds **minder informele zorg** beschikbaar zijn voor een groeiende groep ouderen.
 - Het aantal potentiële mantelzorgers per 85-plusser zal drastisch dalen, namelijk van zestien naar vijf mantelzorgers.
- Daarnaast is het **tekort aan zorgpersoneel** groot en zal het in de komende jaren nog veel groter worden.
 - Het personeelstekort in de sector verpleging en verzorging zal naar verwachting de komende 10 jaar toenemen met 283% (Noord- en Midden-Limburg).
- Door de toenemende zorgvraag en het groeiende tekort aan zorgpersoneel, zal de **mismatch tussen zorgvraag en –aanbod** verder groeien. Dit zorgt er ook voor dat er naar verwachting geen groei in intramurale capaciteit kan plaatsvinden.
- De woningvoorraad in de gemeente Venray bestaat voornamelijk uit eengezinswoningen. Nultredenwoningen en appartementen zijn alleen in Venray (beperkt) aanwezig. Hierdoor zijn er **weinig doorstroombmogelijkheden** voor ouderen die willen verhuizen naar een kleinere woning.
 - Er is een beperkt deel van de huidige woningvoorraad van corporatiewoningen geschikt voor mensen met een zorgvraag en verpleeghuiszorg thuis.
- Een groot aandeel van de woningen in Venray is geschikt (te maken) voor mensen met een beperking of zorgvraag. Er liggen dus ook veel mogelijkheden om de **woningvoorraad toekomstbestendig te maken** middels woningaanpassingen.

Gezamenlijke ambities en doelstellingen

Lange termijnambitie: We realiseren samen een passende woning voor de inwoners van de gemeente Venray, waarbij we ons richten op ouderen en kwetsbare groepen

Actielijnen

**Verruimen aanbod en stimuleren
woningaanpassingen en doorstroom**

**Op een prettige manier samen leven in
de wijk**

**Samen met inwoners werken aan de
opgave**

Ondersteuning door technologie

*Doel-
stellingen*

1. De bouwopgave van de gemeente is 1500 woningen voor de komende 10 jaar. Minimaal 485 woningen hiervan zijn geschikt voor ouderen.
2. Er wordt prioriteit gegeven aan het bouwen van betaalbare woningen voor kwetsbare jongeren en mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijke opvang
3. Er zal geen tot zeer beperkte uitbreiding van intramurale woningen plaatsvinden
4. Het aanpassen van bestaande woningen wordt gestimuleerd om de bestaande woningvoorraad meer geschikt te maken voor zorgbehoevende inwoners
5. Ouderen worden gestimuleerd en gefaciliteerd om door te stromen naar een passende woning

6. Er wordt gewerkt aan een veilige en gezonde leefomgeving en voldoende gezamenlijke voorzieningen zodat zorgbehoevende inwoners thuis kunnen en willen blijven wonen
7. De samenwerking tussen formele en informele zorg wordt meer gestimuleerd

8. Het creëren van meer maatschappelijk bewustzijn voor de transitie naar meer wonen en zorg in de wijk
9. Inwoners zijn vertegenwoordigd in de regietafel wonen en zorg
10. Er wordt optimaal ruimte gegeven aan (bottom-up) experimenten met nieuwe woon(zorg)vormen en de ontwikkeling van nieuwe woon(zorg)vormen wordt maximaal gestimuleerd

11. De implementatie zorgtechnologie wordt versneld, om ouderen te faciliteren om langer thuis te wonen

Actielijn 1: Alle inwoners een passende woning, zo lang mogelijk zelfstandig

- Zoals omschreven in hoofdstuk 2 zullen ouderen door de (dubbele) vergrijzing, ontgroening, de toenemende zorgvraag en het toenemende personeelstekort in de zorg langer zelfstandig blijven wonen. Dit proces is reeds ingezet. Ook meer mensen met andere typen zorgvragen zullen in de toekomst zelfstandig in de wijk gaan wonen, onder andere als gevolg van personeelstekorten in de zorg en ambulantisering in de GGZ. De huidige woningvoorraad in de gemeente Venray is hier niet op toegerust. Dit vraagt om aanpassingen in de woningvoorraad, in de organisatie van zorg en ondersteuning en de wijze waarop met elkaar wordt samengeleefd in de wijken en dorpen.
- In de bouwopgave van de gemeente Venray moet rekening worden gehouden met bovengenoemde trends en ontwikkelingen. Het doortrekken van prognoses in demografie en zorgvraag en enkel op basis van deze prognoses een bouwopgave formuleren, leidt niet tot een realistische opgave. Immers, er zullen alleen al onvoldoende zorgverleners zijn om de zorgvraag in intramurale zorglocaties op te vangen. De transitie naar wonen en zorg in de wijk moet gemaakt gaan worden. Dit vraagt om een integrale aanpak. De eerste actielijn heeft een directe relatie met de andere actielijnen in dit plan. Alleen door in samenhang te werken aan de actielijnen kan worden gewerkt aan noodzakelijke aanpassingen in de woningvoorraad, de organisatie van zorg en ondersteuning en de wijze waarop met elkaar wordt samengeleefd in de wijken en dorpen.
- De trends en ontwikkelingen vragen om een nieuw perspectief op wonen en zorg. De mogelijkheden voor wonen en zorg zullen er immers anders uit gaan zien. Om hierop te anticiperen zijn een aantal doelstellingen voor de gemeente Venray geformuleerd:
 - Bouwen van passende woningen voor de doelgroepen en meer diversiteit aanbrengen in het woningaanbod in de gemeente Venray.
 - Bouwopgave woningen voor ouderen: het ontwikkelen van minimaal 485 woningen voor ouderen.
 - Bouwopgave woningen voor kwetsbare jongeren en inwoners die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang: met urgentie passende woningen realiseren voor deze doelgroepen.
 - De bouwopgave voor intramurale woningen is zeer beperkt gezien de zeer beperkte uitbreidingscapaciteit als gevolg van het arbeidsmarkttekort.
 - Het stimuleren van het aanpassen van bestaande woningen om deze geschikt te maken voor ouderen en andere kwetsbare inwoners.
 - Ouderen stimuleren en faciliteren om door te stromen naar een passende woning.
- In de gemeente zijn verschillende succesvolle woonzorginitiatieven gestart, denk hierbij aan 't Zorghuus in Ysselsteyn, Schuttersveld in Venray, de transformatie van een basisschool in Castenray. De ontwikkeling hiervan dient verder gestimuleerd te worden. Dit komt terug in doelstelling 10.

Doelstelling 1: De bouwopgave van de gemeente is 1500 woningen voor de komende 10 jaar. Minimaal 485 woningen hiervan zijn geschikt voor ouderen

Bouwopgave algemeen op basis van landelijke plannen

- In de gemeente Venray is het omgevingsprogramma Wonen 'Verder bouwen aan de toekomst van Venray', vastgesteld in januari 2022. In dit programma heeft de gemeente zich ten doel gesteld om minimaal 2.000 woningen te bouwen tot 2035. De ambitie van de gemeente is een bouwproductie van minimaal 1.500 woningen in de komende 10 jaar. Voor de eerste jaren staat een inhaalslag gepland van minimaal 200 woningen per jaar. De woningen dienen in elke kern gebouwd te worden.
- In de nationale Woon- en Bouwagenda en een Programma Woningbouw is een landelijke bouwopgave geformuleerd van 900.000 woningen voor de komende 10 jaar (bron: Nationale Woon- en Bouwagenda, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2022).
- Het streven in dit programma is dat vanaf 2025 tweederde betaalbare huur- en koopwoningen in alle projecten de norm zijn. Wanneer de landelijke bouwopgave naar rato van het aantal inwoners wordt doorvertaald naar de gemeente Venray, dan ziet de opgave er als volgt uit: 1.500 te bouwen woningen, verdeeld over 420 sociale huurwoningen (huurwoningen tot € 763,47), 80 middenhuurwoningen corporaties (huurwoningen tot € 1.000 per maand), 500 middenhuur en betaalbare koop (huurwoningen tot € 1.000 per maand en koopwoningen tot € 355.000 (de NHG-grens, 2022), 500 overige woningen.
- Op provinciaal niveau wordt gewerkt aan een woondeal, waarin de bouwopgave voor de provincie staat gedefinieerd. Voor de provincie Limburg is deze bijdrage berekend op 26.500 met de ambitie voor 20.000 woningen, waarbij ook de verdeling met tweederde betaalbare woningen wordt toegepast.

Bouwopgave voor ouderen op basis van landelijke plannen

- In de totale bouwopgave in de gemeente Venray zit ook een opgave voor ouderen besloten. Het aantal ouderen in Venray neemt sterk toe en meer ouderen moeten door verschillende trends en ontwikkelingen thuis blijven wonen. Dit vraagt om het uitbreiden van de woningvoorraad met woningen geschikt voor ouderen, met een eventuele zorgvraag.
- In het landelijke programma wonen en zorg voor ouderen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties staat de landelijke bouwopgave voor ouderen omschreven. Wanneer deze naar rato van het aantal inwoners wordt doorvertaald naar de gemeente Venray, moeten 485 woningen gerealiseerd worden die geschikt zijn voor ouderen. In het landelijke programma worden deze woningen uitgesplitst naar: nultredenwoningen en geclusterde woningen (zie bijlage 2 voor definities).
- Uit de woonbehoeftevoorspelling op basis van het stec-Doorstroommodel is er een robuuste vraag naar 375 appartementen/nultredenwoningen in de gemeente Venray tot 2030, verdeeld over sociale huur, vrijesectorhuur en koop:

Robuust deel van de woningbehoefte tot 2030 ongeacht mate van doorstroming

Type segment	Grondgebonden			Appartementen /nultredenwoningen			Totaal robuust
	Sociale huur	Vrijesectorhuur	Koop	Sociale huur	Vrijesectorhuur	Koop	
Robuust aantal woningen	-	10	640	125	100	150	1.025

Bron: Progneff (2020), WoON2018, bewerking Stec groep (2021). Cijfers afgerond op tientallen.

Doelstelling 1: De bouwopgave van de gemeente is 1500 woningen voor de komende 10 jaar. Minimaal 485 woningen hiervan zijn geschikt voor ouderen

Kwalitatieve opgave voor de gemeente Venray

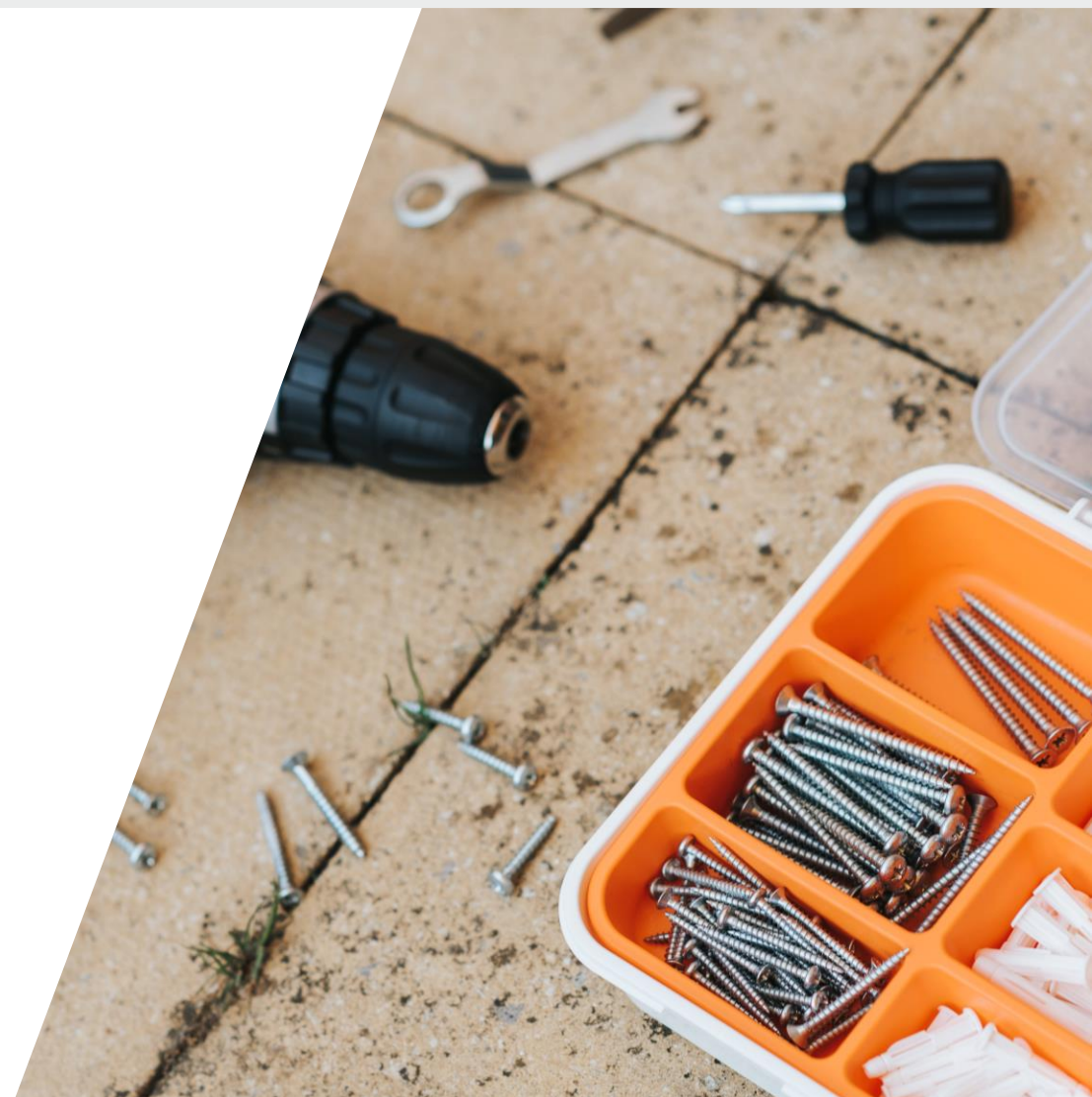
Om te komen tot een meer gebalanceerd aanbod voor ouderen in de gemeente Venray dient met het volgende rekening gehouden te worden in de kwalitatieve bouwopgave:

- Gezien de huidige homogene woningvoorraad in de gemeente Venray moet prioriteit worden gegeven aan het bouwen van nultredenwoningen, zoals appartementen, die geschikt zijn voor ouderen. Door het verbreden van het aanbod aan woningen voor ouderen in de gemeente, zal de doorstroom van ouderen worden bevorderd.
- Naast nultredenwoningen moet er ook aandacht zijn voor het realiseren van geclusterde woningen en verpleeghuiswoningen. Deze opgave staat nauw in relatie tot de geplande uitbreiding van intramurale zorgcapaciteit (zie doelstelling 3). Nadere kwantificering van deze opgave moet daarom in samenwerking tussen gemeente, zorgorganisaties en de woningcorporatie worden uitgewerkt, met de inzichten uit dit actieplan als basis.
- Naast nultredenwoningen en zorgwoningen is er ook behoefte aan andere woningtypen onder ouderen. In het woningbehoefteonderzoek zoals uitgevoerd door stec groep geven ouderen met een verhuishwens de voorkeur aan een twee-onder-een-kap of levensloopbestendige woning (respectievelijk 19% en 18%). Ouderen geven de voorkeur aan een grondgebonden woning (78%), boven een appartement of nultredenwoning (17%).
- Er is behoefte aan de realisatie van voldoende betaalbare woningen in verschillende prijsklassen. Het is belangrijk om ook voldoende aanbod van ouderenwoningen te ontwikkelen in de sociale huur.
- In de kernen naast Venray zijn zeer beperkt appartementen en nultredenwoningen aanwezig. Hier moet ook aandacht zijn voor het realiseren van deze typen woningen, om meer diversiteit in het aanbod aan te brengen. De afstand tot voorzieningen is hierbij belangrijk om mee te nemen in het bepalen van nieuwbouwlocaties. Het is echter niet haalbaar om overal woningen specifiek voor ouderen te bouwen, in verband met het voorzieningenniveau in de kleine kernen.
- Een woning wordt gebouwd voor de (zeer) lange termijn, terwijl er een piek in de vergrijzing wordt verwacht rond 2040. Bij het ontwikkelen van woningen moet daarom aandacht zijn voor het flexibel kunnen aanpassen van een woning voor andere doelgroepen.
- Bij nieuwbouwprojecten moet aandacht zijn voor de mix van bewoners in een wijk, om te komen tot een passende verhouding tussen draagkracht en draaglast in de wijk. Dit sluit ook aan bij actielijn 2: Samen in de wijk.

Doelstelling 1: De bouwopgave van de gemeente is 1500 woningen voor de komende 10 jaar. Minimaal 485 woningen hiervan zijn geschikt voor ouderen

Uitgangspunten voor het realiseren van woonzorgprojecten

- In alle woningbouwplannen in de gemeente Venray worden woningen die geschikt zijn voor ouderen en/of andere kwetsbare groepen meegenomen.
- In ieder geval 50% van de te bouwen woningen zijn levensloopbestendig.
- Ontwikkelaars/woningcorporatie en zorgpartijen werken samen bij het realiseren van nieuwe bouwplannen voor woonzorgprojecten, om zo te zorgen tot goede afstemming vanaf de aanvang van het ontwikkeltraject.
- Bij bouwplannen wordt gestart bij de vraag vanuit inwoners en wordt doelgroep overstijgend gekeken naar passende oplossingen. Dit kan betekenen dat voor verschillende doelgroepen samen gebouwd wordt. Voorbeelden van ontwikkelingen waarbij verschillende doelgroepen samen wonen: Schuttersveld, hofjeswoningen in de gemeente Venray en woonzorgleefconcepten waar mensen met WLZ- en Beschermd Wonen –indicaties samen leven.
- Gemeente, regionaal en provinciaal beleid moet in nauwe afstemming worden ontwikkeld. De woonzorgopgave in Venray is geen geïsoleerde opgave.

Doelstelling 1: De bouwopgave van de gemeente is 1500 woningen voor de komende 10 jaar. Minimaal 485 woningen hiervan zijn geschikt voor ouderen

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
1.1	Kwalitatieve opgave voor ouderen omzetten in concrete afspraken in de prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporatie	Gemeente Venray, Woningcorporaties	Q2 2023
1.2	Op basis van actieplan opstellen van gekwantificeerd woningbouwprogramma voor ouderen en kwetsbare groepen, in samenwerking alle partner die het actieplan hebben ondertekend	Samenwerkende partners	Q4 2023
1.3	Bouwopgave voor ouderen afstemmen met regietafel Wonen, zodat de integraliteit bewaakt kan worden over de totale bouwopgave in de gemeente Venray	Gemeente Venray	Q2 2023
1.4	Er wordt een algemeen programma van eisen ontwikkeld waarin de vereisten voor een zorgwoning staan benoemd. Bij nieuwbouw waarin (ook) voor ouderen wordt ontwikkeld, wordt dit programma van eisen bij de ontwikkelaar(s) neergelegd. Het aantal ouderen met een grote zorgvraag gaat sterk toenemen, onder andere het aantal mensen met dementie. Houdt in het programma van eisen voor woningen voor ouderen rekening met deze doelgroepen, zodat woningen voor ouderen ook daadwerkelijk toegankelijk zijn voor alle ouderen.	Regietafel wonen en zorg	Q4 2023
1.5	Betrek bij het ontwikkelen van woonzorgprojecten altijd een of meerdere zorgorganisaties uit het samenwerkingsverband, om te zorgen dat woningen geschikt zijn voor (thuis) zorgverlening. Dit geldt zowel voor ontwikkelingen door de woningcorporatie als ontwikkelaars. In de afstemming moet aandacht zijn voor zowel het programma van eisen voor de woning als de effectieve inzet van zorgpersoneel	Zorgorganisaties, Woningcorporaties, Ontwikkelaars, Gemeente Venray	Doorlopend
1.6	Onderzoeken mogelijkheden om mantelzorgwoningen makkelijker te realiseren in de gemeente Venray, inclusief de mogelijk om flexibele mantelzorgwoningen (tijdelijk) te kunnen huren	Gemeente Venray	Q4 2023
1.7	Onderzoeken mogelijkheden om woningsplitsing in de gemeente Venray te vergemakkelijken	Gemeente Venray	Q4 2023
1.8	Wonen Limburg en de gemeente Venray werken samen aan het project cultuursensitieve zorg in Bruske. Doel is om meer diversiteit in woningen passend bij de woonwensen van inwoners met een niet-Nederlandse achtergrond	Wonen Limburg, gemeente Venray	2023

Doelstelling 2: Er wordt prioriteit gegeven aan het bouwen van betaalbare woningen voor kwetsbare jongeren en mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang

- In de gemeente Venray is behoefte aan kleine en betaalbare woningen, specifiek voor de kwetsbare jongeren en inwoners die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang.
- Voor kwetsbare jongeren en inwoners die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang is een kamer, een studio of kleine woning de eerste stap naar een zelfstandig leven. Deze woonvormen zijn zeer beperkt beschikbaar in de gemeente Venray. In de bouwopgave moet rekening worden gehouden met deze woningtypen, omdat er op dit moment onvoldoende woningen beschikbaar zijn voor deze groep. Deze woningen moeten met urgentie gerealiseerd worden, vanwege het ernstige tekort.
- De doorstroming van kwetsbare jongeren vanuit een instelling of het ouderlijk gezin verloopt vaak moeizaam. Jongeren kunnen zich inschrijven voor een huurwoning bij een woningcorporaties als ze 18 zijn. Jongeren van 18 t/m 22 jaar zijn aangewezen op de goedkoopste sociale woningvoorraad, zij hebben namelijk alleen recht op huurtoeslag als de woning niet duurder is dan € 442,46 per maand (beleid 2022). Indien de doorstroming verstopt raakt is de kans groot dat het doorgroeien naar zelfstandigheid stagneert.
- Door de wachtlijsten voor sociale huurwoningen en een gebrek aan alternatieven komt het vaak voor dat mensen langer blijven wonen in een voorziening voor beschermd wonen of een instelling dan gepland.
- Deze doelstelling richt zich op het vergroten van het aanbod kleine goedkope huurwoningen tot de kwaliteitskortingsgrens (€ 442,26 per maand). Op het moment van schrijven van die actieplan is er helaas onvoldoende informatie om dit aantal onderbouwd te kwantificeren.
 - De gemeente Venray geeft aan het in ieder geval gaat om minimaal 30 personen per jaar die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang.
- In deze opgave wordt ook gekeken naar een mix van bewoners, waarbij de woningen ook geschikt moeten zijn voor andere inwoners met een soortgelijke woonwens (een kleine, betaalbare woning), denk hierbij aan: andere jongeren of ouderen.
- De gemeente Venray gaat tevens de doelgroepenverordening aanpassen en uitbreiden voor deze doelgroepen.

Doelstelling 2: Er wordt prioriteit gegeven aan het bouwen van betaalbare woningen voor kwetsbare jongeren en mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
2.1	Onderzoeken wat de exacte bouwopgave is voor de doelgroepen kwetsbare jongeren en mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang	Gemeente Venray	Q4 2023
2.2	In de prestatieafspraken tussen de gemeente en woningcorporaties worden afspraken vastgelegd over het ontwikkelen van woningen voor kwetsbare jongeren en inwoners die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang	Gemeente Venray, woningcorporaties	Q1 2024
2.3	Bij vrijgekomen locaties met een maatschappelijke bestemming, zoals scholen, onderzoekt de gemeente of hier gebouwd kan worden voor betaalbare woningen voor kwetsbare groepen, zoals jongeren en mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang	Gemeente Venray	Doorlopend
2.4	Aanpassen en aanvullen doelgroepenverordening voor kwetsbare jongeren en inwoners die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang	Gemeente Venray	Q3 2023

Doelstelling 3: Er zal geen tot zeer beperkte uitbreiding van intramurale woningen plaatsvinden

- Wanneer wordt gekeken naar landelijk beleid en de ombuigingen in de macrobudgetten voor de zorg (incl. WLZ in relatie tot de (verdubbelde) vergrijzing en toenemende personeelstekorten) zal er naar verwachting geen tot zeer beperkte uitbreiding van de intramurale verpleeghuiscapaciteit plaatsvinden.
- Zorgkantoor VGZ heeft eind 2022 een inventarisatie gedaan naar de bouwplannen van zorginstellingen voor de gemeente Venray. Er staat in de komende jaren geen uitbreiding van intramurale verpleeghuisplekken gepland. Wel heeft een aanbieder aangegeven geclusterde woningen te willen realiseren in de gemeente Venray (Volledig pakket Thuis (VPT)).
- Naar de definities in het landelijke programma wonen en zorg voor ouderen van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties behoren geclusterde woningen tot zelfstandige woningen (zie doelstelling 1 en bijlage 2 voor definities). In dit actieplan zijn deze definities overgenomen. In de prognose van het zorgkantoor worden de geclusterde woningen gerekend tot verpleeghuisplekken. Voor de gemeente Venray is het belangrijk om een standpunt in te nemen over de definitie van geclusterde woningen en deze af te stemmen met het zorgkantoor en omliggende gemeenten.

- Het bouwplan betreft 31 geclusterde zorg thuis woningen die in 2026 gerealiseerd zijn, en er komen nog twee plekken niet-geclusterde zorg thuis bij (zie onderstaande tabel).
- Het tekort aan verpleeghuisplekken in de gemeente Venray zal in 2025, zal op basis van de prognose, 43 plekken betreffen (bron: zorgkantoor VGZ).
- Prognoses laten zien dat het aantal inwoners met een Gehandicaptenzorg (GHZ)-indicatie naar verwachting stabiel zal blijven. Het huidige aanbod is passend voor de verwachte groei en daarom zijn geen acties in dit kader opgenomen in dit actieplan.

Uitbreidingsplannen – Uitbreiding (cumulatief) Venray

Groepering	2022	2023	2024	2025	2026
Geclusterde zorg thuis			15	26	31
Niet geclusterde zorg thuis		1	2		
Totaal		1	17	28	33

Bron: zorgkantoor VGZ

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
3.1	Voor de gemeente Venray is het belangrijk om een standpunt in te nemen over de definitie van geclusterde woningen en deze af te stemmen met het zorgkantoor en omliggende gemeenten	Gemeente Venray	Q3 2023

Doelstelling 4: Het aanpassen van bestaande woningen wordt gestimuleerd om de bestaande woningvoorraad meer geschikt te maken voor zorgbehoevende inwoners

- Naast nieuwbouw is het aanpassen van bestaande woningen een goede optie om het langer thuis wonen mogelijk te maken. Door de woningaanpassingen kunnen mensen met een zorgvraag (langer) thuis blijven wonen.
- Veel woningen in de gemeente Venray zijn geschikt om – na aanpassingen – bewoonbaar te zijn door ouderen met een zorgvraag. Minstens 81% van de woningvoorraad is aanpasbaar (gelijkvloers of ongelijkvloers waarbij een traplift mogelijk is). Voor corporatiewoningen geldt dat 81% van de woningen geen bijzondere geschiktheid heeft (48,8%) of wandelstokgeschikt (29,7%). Van de woningen is 3% geschikt voor het verlenen van verpleeghuiszorg, 0,8% is geschikt voor rolstoelbewoners en 8,4% van de woningen is rollator bewoonbaar. Er zit veel potentie in het geschikt maken van woningen voor ouderen in de gemeente Venray.
- Het realiseren van woningaanpassingen verloopt stroef in de praktijk, onder andere omdat er onduidelijkheid is over de financiering van de aanpassingen en wie hier verantwoordelijk voor is. Het maken van gezamenlijk beleid hierop is benodigd om te komen tot een duidelijke regeling voor inwoners. De gemiddelde kosten voor het aanpassen van een woning worden geschat op € 10.000 (bron: Sinfore/TNO)

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
4.1	De gemeente, woningcorporatie en (thuis)zorgorganisaties werken samen aan een aanpak en regeling om woningen aan te passen voor inwoners met een zorgvraag.	Woningcorporaties, gemeente Venray, zorgorganisaties	Q4 2023
4.2	De gemeente en woningcorporatie maken afspraken over woningaanpassingen in bestaande woningen in de prestatieafspraken	Woningcorporaties, gemeente Venray	Q4 2023
4.3	Voor de gemeente Venray is het belangrijk om een standpunt in te nemen over de definitie van geclusterde woningen en deze af te stemmen met het zorgkantoor en omliggende gemeenten	Gemeente Venray	Q4 2023

Doelstelling 5: Ouderen worden gestimuleerd en gefaciliteerd om door te stromen naar een passende woning

- Ouderen blijven regelmatig (te) lang in (te) grote woningen wonen, terwijl doorstroom juist gestimuleerd dient te worden.
- Er zijn verschillende manieren om doorstroom te stimuleren, waaronder het creëren van voldoende keuzemogelijkheden, het inzetten van bewustwordingscampagnes, wooncoaches en het aangaan van de dialoog met ouderen en hun naasten om de mogelijkheden en voordelen van doorstromen te bespreken.
- Om de doorstroom te stimuleren moet er genoeg geschikte capaciteit zijn. Het is namelijk ook belangrijk dat voorkomen wordt dat ouderen te vroeg naar een intramurale woning doorstromen omdat er geen geschikte zelfstandige woningen beschikbaar zijn.
- Een obstakel in de doorstroom van ouderen in een corporatiewoning is een mogelijke stijging van de woonlasten. Gemeente en woningcorporatie kunnen afspraken maken over hoe deze lastenstijging voorkomen kan worden (bijvoorbeeld door het inzetten van een verhuispremie, hulp van een wooncoach of garanties te geven voor de huurprijs). Afspraken hierover worden vastgelegd in de presentatieafspraken.

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
5.1	Door meer variatie aan te brengen in het woningaanbod nemen de doorstroommogelijkheden voor ouderen toe en zal de doorstroom gestimuleerd worden: zie doelstelling 1	Woningcorporaties, ontwikkelaars, gemeente Venray	2023-2032
5.2	De inzet van wooncoaches, die proactief in gesprek gaan met doelgroep. Wensen en mogelijkheden worden besproken, en ouderen worden actief geïnformeerd over mogelijke regelingen. Ook kunnen de wooncoaches ouderen ondersteunen die in hun eigen huis willen blijven wonen en informeren over mogelijkheden en regelingen, zoals de Blijverslening [een instrument uit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting]. Voor inwoners van koop- en particuliere huurwoningen organiseert de gemeente wooncoaches, voor inwoners van sociale huurwoningen wordt dit geregeld door de woningcorporatie.	Gemeente Venray, Wonen Limburg	Start Q1 2024
5.3	Starten van een campagne om bewustwording te creëren. Doelgroep: inwoners vanaf 65 jaar. Richt de campagne op de mogelijkheden die er zijn om een passende woning te vinden, als het creëren van het bewustzijn om inwoners tijdig na te laten denken over hun woontoekomst	Gemeente Venray	Start Q4 2023
5.4	Starten van een dialoog in gemeente (inclusief dorpen en buitengebieden): informeren over mogelijkheden, bij burgers ophalen wat behoeften zijn. Met wijkraden/dorpsraden in gesprek gaan en opgave bespreken	Gemeente Venray	Start Q4 2023
5.5	Vastleggen afspraken over ouderen te stimuleren om door te stromen naar een kleinere corporatiewoning in prestatieafspraken	Woningcorporaties, gemeente Venray	Q1 2024

Actielijn 2: Samen in de wijk

- Naar verwachting zullen meer mensen met een zorgvraag in de wijk komen wonen in de toekomst. Dit betreft onder andere ouderen met een zorgvraag, met name het aantal inwoners met dementie gaat naar verwachting sterk toenemen. Ook zullen er meer mensen met een GGZ-achtergrond in de wijk komen wonen, onder andere als gevolg van ambulantisering in de GGZ. Het langer zelfstandig laten wonen van deze personen in de wijk vraagt om aanpassingen: zowel voor de persoon met een zorgvraag alsmede voor de andere inwoners van de wijk. Het vraagt om wederzijds begrip om op een prettige manier samen te leven in de wijk.
- De samenwerkende partners zetten zich in voor inclusieve en zorgzame wijken en dorpen in Venray. Dit o.a. door in dialoog te gaan met inwoners en bewustwording te stimuleren, meer ontmoetingsplekken te creëren, voldoende (zorg)voorzieningen in de wijk te realiseren en mantelzorgers te ondersteunen. Er wordt voortgebouwd op verschillende initiatieven die al lopen.
- Bij nieuwe woonzorginitiatieven wordt rekening gehouden met de balans aan draagkracht en –last in een wijk of dorp.

Doelstelling 6: Er wordt gewerkt aan een veilige en gezonde leefomgeving en voldoende gezamenlijke voorzieningen zodat zorgbehoevende inwoners thuis kunnen en willen blijven wonen

- Het streven is dat de leefomgeving in Venray voor alle doelgroepen en leeftijden gezond, veilig en leeftijdsvriendelijk is.
- Op dit punt heeft het actieplan wonen en zorg overlap met paragraaf 4.5 Vitale wijken en kernen van het Omgevingsprogramma Wonen gemeente Venray.
- Een tweetal elementen zijn in dit kader essentieel om de transitie naar wonen en zorg in de wijk te kunnen maken:

1. Voorzieningen

- Om langer thuis wonen voor ouderen en kwetsbare groepen mogelijk te maken, is het belangrijk om de sociale en fysieke omgeving hieraan aan te passen. Denk hierbij aan voorzieningen, mobiliteit en ontmoetingsplekken.
- Bij het bouwen van nieuwe woonzorglocaties moeten genoeg zorgfaciliteiten in de buurt zijn zoals huisartsen en fysiotherapeuten, dit wordt nader uitgewerkt in de visie Zorgaanbod in de gemeente Venray. Ook de aanwezigheid van reguliere voorzieningen, zoals supermarkten, is belangrijk. Dit is onderdeel van het afwegingskader voor nieuwe woonzorginitiatieven.
- Per ontwikkeling moet worden onderzocht welke doelgroepen worden gehuisvest en welk aanbod aan voorzieningen dit vraagt. Voor kwetsbare ouderen is de nabijheid van zorgvoorzieningen belangrijk om zelfstandig te kunnen wonen, terwijl dit voor veel andere kwetsbare groepen niet noodzakelijk is. Uitgangspunt hierbij is vraaggestuurd aanbod en maatwerk.
- Er zijn verschillende ontmoetingsplekken in de gemeente Venray, voor verschillende doelgroepen. Het oprichten en behouden van ontmoetingsruimtes in alle wijken en dorpen moet worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

2. Spreiding

- In het algemeen zijn inwoners van de gemeente Venray tevreden met de leefbaarheid, maar er zijn ook zorgen, over bijvoorbeeld overlast en drugshandel. De woningcorporatie ervaart dat het uitdagend is om kwetsbare doelgroepen te huisvesten. In sommige wijken is er een hoge concentratie van goedkope sociale huurwoningen, waardoor de draagkracht van de wijk beperkt is.
- Spreiding bij nieuwe ontwikkelingen is belangrijk om de draagkracht en draagvlak in balans te brengen. In alle ontwikkelingen moet daarom aandacht zijn voor de balans tussen draagkracht en draagvlak. Het doel is om een goede balans te verkrijgen en voor alle wijken en dorpen te borgen dat nieuwe ontwikkelingen voor ouderen en bijzondere doelgroepen worden gespreid over de gemeente. Dit om concentratie in bepaalde buurten te voorkomen. Een leefbaarheidsmonitor kan inzicht geven in de draagkracht en draaglast in wijken en dorpen. Wonen Limburg heeft hiervoor een monitor ontwikkeld die mogelijk breder toegepast kan worden.

Doelstelling 6: Er wordt gewerkt aan een veilige en gezonde leefomgeving en voldoende gezamenlijke voorzieningen, waaronder het creëren van ontmoetingsplekken

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
6.1	Bij alle nieuwbouw voor geclusterde woningen is het uitgangspunt dat een ontmoetingsplek wordt gerealiseerd, die ook faciliteiten biedt voor de buurt/wijk	Ontwikkelaars, zorgorganisaties, woningcorporaties, gemeente Venray	Doorlopend
6.2	De gemeente stimuleert de oprichting van ontmoetingsplekken voor alle doelgroepen. De gemeente ontwikkelt hiervoor een plan van aanpak in samenwerking met samenwerkende partijen	Gemeente Venray	Q4 2024
6.3	Afspraken over spreiding bijzondere doelgroepen vastleggen in prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporatie, met als uitgangspunt het positief beïnvloeden van draagkracht en draaglast in wijken en dorpen	Gemeente Venray , Woningcorporaties	Q1 2024
6.4	Onderzoeken of de leefbaarheidsmonitor van Wonen Limburg breder toegepast kan worden	Regietafel wonen en zorg, Wonen Limburg	Q3 2023
6.5	In kaart brengen welke voorzieningen al aanwezig zijn in de wijk en hoe dit aansluit op de huidige en toekomstige behoeften	Gemeente Venray	Start 2024

Doelstelling 7: De samenwerking tussen formele en informele zorg wordt meer gestimuleerd

- Het aantal mantelzorgers neemt af en door de toenemende zorgvraag zal de druk op mantelzorgers toenemen. Daarom is ondersteuning van mantelzorgers belangrijk om een succesvolle transitie te kunnen maken naar meer wonen en zorg in de wijk.
- De gemeente heeft recent werkafspraken gemaakt over het pre-mantelzorgwonen en werkt nu aan het formaliseren hiervan in het mantelzorgbeleid.
- Momenteel loopt in dit kader een pilot met een dorpsondersteuner in Ysselsteyn, geïnitieerd door het dorp zelf en ondersteund door de gemeente Venray. Het doel is om de dorpsbewoners langer zelfredzaam te laten zijn, en dorpsbewoners en vrijwilligers op een laagdrempelige manier met elkaar te verbinden. Indien nodig wordt doorverwezen naar professionele zorg of ondersteuning.
- Het is ook belangrijk om aandacht te geven aan zorgbehoevenden die geen toegang hebben tot informele zorg.

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
7.1	Onderzoeken mogelijkheden opschalen pilot dorpsondersteuner, zoals uitgevoerd in Ysselsteyn	Gemeente Venray	N.t.b.
7.2	Uitbreiden van aanbod van logeermogelijkheden voor zorgbehoevende om mantelzorgers te ontlasten (zoals bijvoorbeeld nu gedaan wordt door Kapstok)	Gemeente Venray, Zorgorganisaties, Ontwikkelaars	Q4 2024
7.3	Kennis en vaardigheidentrainingen aanbieden aan informele zorgverleners (o.a. vrijwilligers en mantelzorgers)	Zorgorganisaties	2024
7.4	Werken aan een “zachte landing” voor uitstroom uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang door het netwerk voor te bereiden en te ondersteunen	Gemeente Venray, Zorgorganisaties	2024

5. Actielijn 3: Samen met inwoners werken aan de opgave

- De ambitie van de samenwerkende partners is om altijd te starten met de mens als uitgangspunt. Samen met inwoners werken aan de woonzorgopgave is hier een belangrijk onderdeel van. Om dit te realiseren, is het belangrijk om in dialoog te gaan. Voor de vraagstukken op het gebied van wonen en zorg is het ook noodzakelijk: er spelen veel ontwikkelingen en er gaat veel veranderen. Naast het informeren van inwoners over deze ontwikkelingen is het ook belangrijk om in dialoog te gaan en de gezamenlijke denkkraft van inwoners aan te wenden voor woonzorgvraagstukken. Ook in de sturing van de uitvoering in het actieplan is het belangrijk om inwoners te betrekken.
- Naast het betrekken van inwoners bij het beleid ontstaan ook vanuit de samenleving mooie initiatieven op het gebied van wonen en zorg. Door inwoners actief te stimuleren en te faciliteren om dergelijke initiatieven te nemen, dragen inwoners zelf bij aan het komen tot oplossingen voor de woonzorgopgave. Doordat de initiatieven door inwoners zelf zijn ontwikkeld, kennen de initiatieven doorgaans veel draagvlak in het dorp/de wijk. Het creëren van ruimte voor eigen initiatief vergroot het sturend vermogen van burgers, en daarmee wordt het innovatieve vermogen, de creativiteit en slagkracht in Venray vergroot. Belangrijk is dat initiatiefnemers ondersteund worden bij organisatorische processen en weten waar ze binnen de gemeente terecht kunnen.

Doelstelling 8. Het creëren van meer maatschappelijk bewustzijn voor de transitie naar meer wonen en zorg in de wijk

- Door de eerder genoemde trends en ontwikkelingen zullen meer mensen met een zorgvraag en/of kwetsbare achtergrond in de wijk of het dorp komen wonen. Hierdoor zal de druk op mantelzorgers en de omgeving toenemen. Het bieden van een passende woningen voor kwetsbare mensen in een wijk of het dorp vraagt om aandacht en begrip, voor elkaar en voor soms onbegrepen gedrag. Het is belangrijk om gezamenlijk te werken aan maatschappelijke aanpassingen en acceptatie.
- Door inwoners te informeren over de ontwikkelingen en verwachte impact, krijgen burgers de mogelijkheid om zelf regie te nemen en te anticiperen. Bijvoorbeeld door initiatieven in de wijk of het dorp te starten, waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en gezamenlijk activiteiten kunnen ontplooiën. Door in gesprek te gaan over verwachtingen en behoeften kan in dialoog worden gezocht naar mogelijkheden en aanpassingen in wijken en dorpen. Voor inwoners moet het dan ook helder zijn waar zij terecht kunnen in geval van problemen of ongeregelde zaken, zodat tijdig te anticiperen en eventueel de-escaleren. Een juiste ondersteuningsstructuur in de wijk of het dorp is hiervoor essentieel.
- Om de dialoog aan te gaan met inwoners in de wijken en dorpen kan waar mogelijk gebruik worden gemaakt van bestaande structuren.

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
8.1	Organiseer informatiebijeenkomsten voor inwoners in de wijken en dorpen om meer informatie te verschaffen over: trends en ontwikkelingen, de implicaties hiervan, wat er van inwoners wordt verwacht en wat gemeente en de samenwerkende partners doen om de leefbaarheid en inclusiviteit in de wijken en dorpen te bevorderen	Gemeente Venray, inwoners	Start Q3 2023
8.2	Bouw voort op bestaande initiatieven, zoals de gesprekken die gevoerd worden door door <i>Synthese</i> , de dorpsgesprekken door gemeente Venray, “Venray voor iedereen”, wijkgesprek met kleinschalige woningen in de wijk door de Rooyse Wissel en de anti-stigma campagne “Praat vandaag over morgen”	Alle samenwerkende partners	Start Q1 2024

Doelstelling 9: Inwoners zijn vertegenwoordigd in de regietafel wonen en zorg

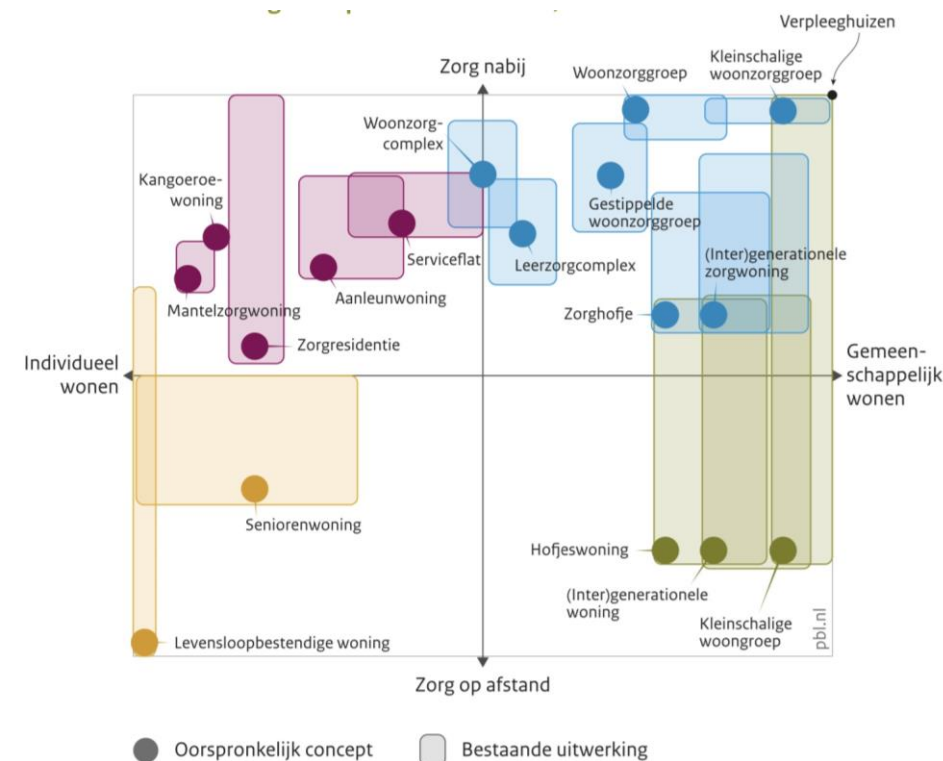
- Om de stem van de burgers ook een plek te geven in besluitvormings- en strategische processen dient de burgers vertegenwoordigd te zijn in de regietafel wonen en zorg. Hierbij moet aandacht zijn voor diversiteit, zowel qua leeftijd en achtergrond als vertegenwoordiging van de kern Venray en de dorpen en buitengebieden.
- De burgers hebben een volwaardige plaats aan de regietafel: er wordt een open gesprek gevoerd en alle partijen willen van elkaar leren.

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
9.1	Geef meerdere vertegenwoordigers van burgers een plek in de regietafel wonen en zorg. Zorg er hierbij voor dat verschillende doelgroepen vertegenwoordigd worden. Uitgangspunt is twee of drie burgervertegenwoordigers (in de regietafel nemen maximaal 12 deelnemers zitting).	Gemeente Venray, inwoners	Start Q4 2023

Doelstelling 10: Er wordt optimaal ruimte geven aan (bottom-up) experimenten met nieuwe woon(zorg)vormen en de ontwikkeling van nieuwe woon(zorg)vormen wordt maximaal gestimuleerd

- Door het realiseren van (vernieuwende) woon(zorg)vormen wordt het woningaanbod voor mensen met een zorgvraag uitgebreid. Initiatieven gestart vanuit burgers kunnen vaak rekenen op veel draagvlak en inbedding in de wijk/het dorp en de woningen matchen altijd met de vraag. Vaak dragen de initiatieven bij aan de sociale cohesie.
- De ontwikkeling van initiatieven vanuit burgers zal actief worden gestimuleerd en ondersteund door de samenwerkende partners.
- Een vast aanspreekpunt binnen de gemeentelijk organisatie kan initiatiefnemers begeleiden, informatie aanreiken en helpen eventuele barrières te beslechten.
- Het is belangrijk om voldoende speelruimte te creëren voor nieuwe initiatieven. Waar mogelijk moet regelgeving flexibeler worden om het ontwikkelen van dergelijke initiatieven te vergemakkelijken.
- Blijvende aandacht voor evalueren en leren, om bij te sturen en te blijven ontwikkelen
- N.B. Deze doelstelling betreft woon(zorg)vormen voor alle doelgroepen van dit actieplan.

- In onderstaande afbeelding staan verschillende woon- en woonzorgconcepten weergegeven.

Bron: StijlVolOuder 2019; Harkes & Witter 2018; bewerking PBL.

(CC BY) Staak, M. van der, F. Schilder, F. Daalhuizen (2020), Samen en oud in 2030, Den Haag, Planbureau voor de Leefomgeving.

Doelstelling 10: Er wordt optimaal ruimte gegeven aan (bottom-up experimenten met) nieuwe woon(zorg)vormen en de ontwikkeling van nieuwe woon(zorg)vormen wordt maximaal gestimuleerd

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
10.1	Minimaal drie pilots voor innovatieve woonvormen worden gestart in de gemeente Venray	Woningcorporaties, ontwikkelaars, burgers, gemeente Venray	2023-2028
10.2	De mogelijkheden die er zijn om regelgeving te flexibiliseren moeten worden benut	Gemeente Venray	Start Q4 2023
10.3	Initiatiefnemers dienen hierbij ondersteund te worden om een passende landingsplek te vinden binnen de gemeentelijke organisatie. In de gemeentelijke organisatie zal een medewerker als vast aanspreekpunt worden benoemd om initiatiefnemers te begeleiden	Gemeente Venray	Q2 2023
10.4	De regietafel wonen en zorg kan fungeren als adviseur voor initiatiefnemers. Wanneer een initiatief met potentieel vastloopt in het realiseren van financiering of planvorming, kan de regietafel meedenken aan oplossingen	Regietafel wonen en zorg	Doorlopend

7. Actielijn 4: Ondersteuning door technologie

- In de gemeente Venray staat de inzet van technologische ondersteuning om inwoners langer thuis te laten wonen in de kinderschoenen.
- Door technologie in te zetten kunnen inwoners langer thuis wonen en hebben ze minder ondersteuning van zorgpersoneel nodig. Voor het verantwoord inzetten van VPT/MPT voor mensen met dementie is technologische ondersteuning, zoals leefstijlmonitoring, zelfs een voorwaarde.
- Aandachtspunt hierbij is de implementatie van technologie. De inzet van technologie in de praktijk loopt nu nog vaak achter op de mogelijkheden.
- Voorbeelden van relevante digitale thuiszorgtechnologieën zijn:
 - Seniorentablet met beheer en bediening op afstand door de mantelzorg en met onder andere beeldbellen
 - Digitale hulpmiddelen voor dagstructuur-ondersteuning in drie verschillende vormen: een scherm zonder beeldbellen, een seniorentablet met beeldbellen of een sociale robot
 - Domotica toepassingen zoals leefstijlmonitoring: een netwerk van sensoren in de woning met hierachter kunstmatige intelligente-software, die onder andere het leefpatroon van de persoon met dementie inleert.

Bron: "Tijdbesparende technologie in de ouderenzorg" Vilans, 2021; Ouder worden 2040

Doelstelling 11: De implementatie zorgtechnologie wordt versneld, om ouderen om te faciliteren om langer thuis te wonen

- De implementatie van zorgtechnologie en digitale ondersteuning staat in de kinderschoenen in de gemeente Venray. Technologie kan een goed hulpmiddel zijn om de druk op de zorg te verlagen. Technologie mag echter niet leidend worden, maar moet ondersteunen bij wat er nodig is. Voor het verantwoord inzetten van VPT/MPT voor mensen met dementie is technologische ondersteuning, zoals leefstijlmonitoring, zelfs een voorwaarde.
- Aandachtspunt hierbij is de implementatie van technologie. De inzet van technologie in de praktijk loopt nu nog vaak achter op de mogelijkheden. Informeer de burgers en ga in gesprek om de mogelijkheden te benadrukken en de zorgen in kaart te brengen. Onderzoek welke praktische toepassingen ergens anders al werken en versnel implementatie.
- Ook voor de naasten en mantelzorgers kan de inzet van technologie in potentie een ontlasting van de zorg zijn en ervaren ze meer rust over de zorg wanneer zorgtechnologie zoals remote monitoring wordt ingezet.

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
11.1	Leren van landelijke best practices	Woningcorporaties, ontwikkelaars, gemeente Venray	Doorlopend
11.2	Ga in gesprek met de doelgroep en mantelzorgers en onderzoek waar behoeftes liggen en welke barrières ouderen ervaren bij het gebruik van technologische ondersteuning	Gemeente Venray, inwoners	Q1 2024
11.3	De wooncoaches worden geëquipeerd om ouderen te informeren over de mogelijkheden. Ook kunnen zij ouderen en mantelzorgers stimuleren en ondersteunen om gebruik te maken van technologische ondersteuning	Gemeente Venray	Doorlopend
11.4	Voortbouwen op de samenwerking tussen Venray en Horst aan de Maas “langer thuis met Technologie”	Gemeente Venray	Q3 2023

8. Organisatie van de coalitie (1/2)

- Een grote groep stakeholders hebben gezamenlijk het actieplan wonen en zorg in Venray opgesteld. Deze stakeholders ervaren de urgentie om met de woonzorgopgave in de gemeente Venray aan de slag te gaan, en onderschrijven dat voor deze complexe maatschappelijke uitdaging samenwerking essentieel is. De organisaties die het actieplan bestuurlijk ondertekenen zijn de samenwerkende partners: zij nemen samen de verantwoordelijkheid om het actieplan uit te voeren.
- Gezamenlijk geformuleerde randvoorwaarden voor samenwerking tussen de samenwerkende partners:
 - Samenwerken vanuit een gezamenlijke visie en ambitie
 - Regie en mandaat zijn een voorwaarde
 - De samenwerking is niet vrijblijvend
 - Samenwerken in openheid: elkaar dingen gunnen, lef tonen en inzicht geven in eigen dilemma's
 - Monitoring en bijsturing is onderdeel van de uitvoering van het actieplan
 - De samenwerkende partners werken aan ontschotting en beslechten van organisatorische barrières
- De samenwerkende partners komen in ieder geval jaarlijks bij elkaar om de voortgang te bespreken. Zij bewaken de voortgang van de lange termijn doelstellingen en de daadwerkelijke implementatie van de afgesproken acties in het actieplan. Ook zorgen zij samen voor het realiseren van de juiste randvoorwaarden voor de uitvoering van het actieplan.
- De samenwerkende partners mandateren een aantal organisaties om namens alle samenwerkende partners de regie te voeren op de uitvoering en voortgang van het actieplan: de regietafel wonen en zorg.

- De regietafel vormt een representatieve afspiegeling van de partijen uit samenwerkingsverband, brengen expertise en ervaring in en vertegenwoordigen de partners in het collectief dit in hetzelfde domein werkzaam zijn (welzijn, VVT, GGZ, gehandicaptenzorg).

Samenwerkende partners

- Richten zich op maatschappelijke opgave en gezamenlijke fundamentele agenda
- Samen verantwoordelijk voor uitvoering actieplan
- Mandateren regietafel wonen en zorg om regie te voeren op uitvoering actieplan
- Creëren randvoorwaarden voor uitvoering
- Werken aan synergie en domeinoverstijgende samenwerking
- Jaarlijkse evaluatie en bijsturing actieplan, sturen op impact

Regietafel Wonen en Zorg

- Voeren namens samenwerkende partners regie op de uitvoering van het actieplan, inclusief monitoring en bijsturing
- Sturen op voortgang en randvoorwaarden voor uitvoering
- Creëren overzicht en brengen impact in kaart
- Prioriteren actiepunten en benoemen actiehouders
- Informeren samenwerkende partners over voortgang volgens een vaste structuur met halfjaarlijkse voortgangsrapportage
- Escaleren naar samenwerkende partners indien nodig
- Stemt periodiek af met de regietafel Wonen

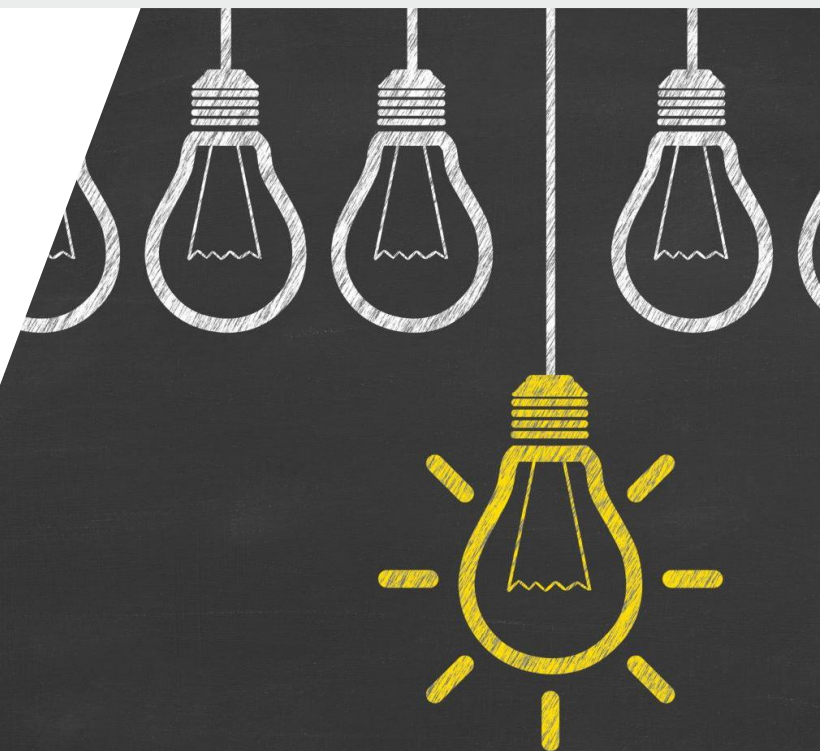
8. Organisatie van de coalitie (2/2)

- De regietafel wonen en zorg komt gemiddeld drie tot vier keer per jaar bijeen en bestaat uit 10 tot 12 deelnemers (gemeente, zorgkantoor, woningcorporatie, ouderenzorg, GGZ, Welzijn, gehandicaptenzorg, huisartsen, burgervertegenwoordigers). Voor de ouderenzorg, GGZ, Welzijn, gehandicaptenzorg en huisartsen wordt gestreefd naar 1 vertegenwoordiger voor alle samenwerkende partners die actief zijn in de betreffende sector. Ook voor de burgervertegenwoordigers geldt dat zij meerdere organisaties kunnen vertegenwoordigen.
- De deelnemers aan de regietafel vertegenwoordigen de eigen organisatie en - indien van toepassing – meerdere samenwerkende partners die actief zijn in dezelfde sector. De deelnemers worden gemandateerd door de samenwerkende partners. Geen van de deelnemers neemt op persoonlijke titel deel aan de regietafel.
- De gemeente faciliteert de regietafel wonen en zorg en benoemt een aanjager/coördinator vanuit de eigen organisatie voor de uitvoering van het actieplan.
- Alle samenwerkende partners dragen vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid bij aan de realisatie van de doelstellingen uit het actieplan. De uitvoering en realisatie van het actieplan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle samenwerkende partners.
- Na vaststelling van het actieplan en ondertekening door de betrokken partners, is een vervolgstap het uitwerken van financiële afspraken tussen de samenwerkende partners met het oog op het uitvoeren van het actieplan. De gemeente neemt de regie om tot deze afspraken te komen.
- De budgettaire planning wordt elk jaar besproken en vastgesteld in het jaarlijkse overleg waar alle samenwerkende partners bij aanwezig zijn.

9. Evaluatie en borging

- Het actieplan is opgesteld voor de periode 2023-2032. De gezamenlijke doelstellingen zullen richting geven aan initiatieven op het gebied van wonen en zorg in deze periode. Het actieplan biedt ook een overzicht van de eerste acties die ingezet worden om samen te werken aan het realiseren van de ambitie en doelstellingen. In een periode van tien jaar gebeurt veel en het is de wens om tijdens de uitvoering van het plan de acties aan te vullen en aan te passen op basis van ontwikkelingen en nieuwe inzichten. Dit maakt het actieplan een levend, groeiend document - en geen statisch plan.
- Jaarlijks evalueren de samenwerkende partners de uitvoering van de agenda. De status van de uitvoering van de actiepunten wordt geëvalueerd, waar nodig worden prioriteiten aangebracht en aanpassingen of aanscherpingen doorgevoerd in het actieplan.
- Daarnaast is het advies om jaarlijks informatie uit de infographics (het gemeentelijk beeld, zie slide 7) te laten updaten. Dit is belangrijk om voortdurend te kunnen anticiperen op ontwikkelingen en veranderende omstandigheden, en biedt de samenwerkende partners een basis om het actieplan te evalueren en bij te stellen.

10. Communicatie en draagvlak

- Communicatie is een essentieel onderdeel van de uitvoering van het plan: om stakeholders te informeren en betrekken en om draagvlak te verkrijgen voor de uitvoering van het plan.
- Voor verschillende doelstellingen is communicatie naar burgers een belangrijk onderdeel, met name voor doelstelling 5 (ouderen worden gestimuleerd en gefaciliteerd om door te stromen naar een passende woning) en doelstelling 8 (er wordt meer bewustzijn gecreëerd voor de transitie naar meer wonen en zorg in de wijk). Acties hiervoor zijn opgenomen in dit actieplan.
- Om burgers en andere stakeholders te informeren over het actieplan als geheel is het belangrijk om als samenwerkende partners gezamenlijk te communiceren.
 - De compelling story kan als uitgangspunt hiervoor worden gebruikt.
 - Na bestuurlijke ondertekening door de samenwerkende partners kan de gezamenlijke communicatie worden opgestart.
 - Voor de communicatie na goedkeuring van het actieplan zal een extern communicatiebureau worden aangetrokken. Initieel zal de gemeente Venray hier budget voor reserveren, na de eerste communicatie moet worden gekeken hoe de samenwerkende partners de kosten voor communicatie samen kunnen dragen.
- Uitgangspunt is om alle communicatie rondom het actieplan als samenwerkende partners gezamenlijk uit te voeren en uit te dragen.
- Communicatie zal een vast agendapunt zijn in de overleggen van de regietafel wonen en zorg.
- Specifiek voor de gemeente wordt op 9 maart 2023 een Raadsinformatieavond georganiseerd over het actieplan wonen en zorg.

Bijlage 1: Uitgangspunten voor het afwegingskader wonen en zorg

In het traject van het opstellen van het actieplan wonen en zorg zijn de volgende uitgangspunten voor het afwegingskader wonen en zorg geformuleerd:

1. Ontwikkeling van verschillende woonvormen en het creëren van een meer divers woningaanbod.
2. Wanneer gebouwd wordt voor ouderen, is de nabijheid van voorzieningen belangrijk. Uitgangspunt: de locatie ligt op een afstand van maximaal 500 meter van winkelveorzieningen voor dagelijkse boodschappen en algemeen toegankelijke ontmoetingsfuncties.
3. Zorg voor spreiding van initiatieven over de gemeente en borg dat de balans tussen draagkracht en draaglast van wijken en dorpen in evenwicht is.
4. Bespreek nieuwe initiatieven met een vertegenwoordiging van burgers uit de wijk of het dorp.
5. Betrek zorgpartijen bij woningen die ontwikkeld worden voor zorg, ook om afspraken te maken over effectieve zorgverlening.
6. Zorgwoningen moeten voldoen aan een, nog samen te ontwikkelen, programma van eisen voor zorgwoningen.
7. Bij de ontwikkeling van woningen voor ouderen en/of kwetsbare groepen moet aandacht voor zijn ontmoetingsplekken: bij voorkeur ontmoetingsplekken die zich richten op verschillende doelgroepen. In geval van geclusterde woningen zou dit een voorwaarde moeten zijn.
8. Bij voorkeur moet flexibel gebouwd worden.
9. Er is een business case aanwezig voor het initiatief.
10. Het initiatief is gericht op de lokale behoefte. Als het plan een regionale functie heeft, dient afstemming te worden gezocht met andere regiogemeenten.
11. Er wordt voldaan aan alle geldende duurzaamheidseisen.

Een vervolgstap is om bovengenoemde uitgangspunten af te stemmen met alle betrokken partijen en te komen tot een definitief afwegingskader.

Bijlage 2: Definities

- Aanpasbaar gebouwde woning: is levensloopbestendig-ready. Het is in een aanpasbaar gebouwde woning mogelijk om zonder grote bouwkundige aanpassingen de woning geschikt of levensloopbestendig te maken. De daadwerkelijke levensloopbestendige maatregelen, zoals een traplift, zijn nog niet toegepast (bron: RVO).
- Ambulantisering: houdt in dat mensen met (ernstige) psychische aandoeningen zo veel mogelijk kunnen deelnemen aan en wonen in de maatschappij. Het streven is: minder en kortere psychiatrische opnamen en gelijktijdig verbetering van de ambulante zorg en ondersteuning (bron: Trimbos Instituut).
- Extramuralisering: verschuiving van intramurale zorg naar lichtere vormen van zorg en ondersteuning buiten de muren van de instelling, zoals verpleeghuiszorg die thuis wordt geboden of projecten voor begeleid wonen in de wijk voor mensen met een verstandelijke beperking in plaats van verblijf in een instelling (bron: Nictiz).
- Geclusterde woonvormen: woonvormen met een aantal woningen/appartementen, waarin mensen zelfstandig wonen en waarbij er een gezamenlijke ruimte is waar deze mensen elkaar kunnen ontmoeten. Voorbeelden hiervan zijn onder andere hofjeswoningen, servicefats en seniorenfats. Geclusterde woonvormen zijn primair ingericht op de woonwensen van ouderen, beslaan woningen die tenminste nultreden zijn. Daarnaast zijn deze woonvormen ingericht op het bevorderen van sociaal contact en gemeenschapsgevoel, waardoor eenzaamheid wordt tegengegaan. Betreffen vaak woningen in de buurt van voorzieningen (bron: Programma Wonen en zorg voor ouderen, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2022).
- Gehandicaptenzorg (GHZ): Mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking worden in de gehandicaptenzorg ondersteund (bron: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).
- Intramurale woning: Een woning in een zorginstelling waar zorg wordt geleverd (bron: corporatie strategie).
- Kwetsbare inwoners: Ouderen, mensen met psychosociale problemen, of mensen met afstand tot de arbeidsmarkt worden als kwetsbare inwoners gezien (bron: regionale kenniswerkplaats).

- Levensloopbestendige woning: is in potentie bruikbaar voor een volledige levensloop, al dan niet met enkele kleine aanpassingen-op-maat, zoals een beugel aan de muur van het toilet. Deze woningen zijn toegankelijk en bruikbaar voor een bewoner met een rollator. Levensloopbestendige woningen kunnen bewoond worden door verschillende doelgroepen. Een reguliere rijtjeswoning kan levensloopbestendig zijn, evenals een seniorenflat (bron: RVO).
- Mantelzorgwoning: Een mantelzorgwoning is een woning op het terrein van het huis van iemand die zorg nodig heeft. De woning is bedoeld voor de zorgverlener (vriend, familielid). Het is ook mogelijk dat de persoon die zorg nodig heeft in de mantelzorgwoning woont. In dat geval woont de zorgverlener in het bijbehorende huis (bron: www.rijksoverheid.nl).
- Modulair pakket Thuis (MPT): Het 'modulair pakket thuis' (MPT) is een 'pakket zorg' voor mensen met een indicatie voor de Wet langdurige zorg (Wlz). Het mpt is een leveringsvorm: de manier waarop u de zorg ontvangt (bron: <https://www.regelhulp.nl/onderwerpen/modulair-pakket-thuis-mpt>)
- Nultredenwoningen: woningen zonder trappen, zowel inpandig als om binnen te komen. Vaak betreffen dit gelijkvloerse woningen/appartementen in de buurt van voorzieningen (bron: Programma Wonen en zorg voor ouderen, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2022).
- Verpleeghuis: Een instelling voor mensen die intensieve verzorging, verpleging of revalidatie nodig hebben die zij thuis of in het verzorgingshuis niet (voldoende) kunnen krijgen (bron: CBS).
- Verpleeghuiswoningen: zorggeschikte woningen als onderdeel van de geclusterde woningen. Deze woningen hebben extra voorzieningen, zodat deze geschikt beter zijn voor mensen met een beperking of voor het verlenen van zorg. Het betreft verpleegzorgplekken op basis van scheiden wonen en zorg. Bewoners betalen de lage eigen bijdrage voor de langdurige zorg die zij ontvangen en betalen zelf de woonkosten van hun woning (bron: Programma Wonen en zorg voor ouderen, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2022).
- Volledig pakket Thuis (VPT): Een zorginstelling levert het volledige "pakket zorg" bij mensen thuis (bron: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport).

Bijlage 3: Overzicht acties (1/4)

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
1.1	Kwalitatieve opgave voor ouderen omzetten in concrete afspraken in de prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporatie	Gemeente Venray, woningcorporaties	Q2 2023
1.2	Op basis van actieplan opstellen van gekwantificeerd woningbouwprogramma voor ouderen en kwetsbare groepen, in samenwerking alle partner die het actieplan hebben ondertekend	Samenwerkende partners	Q4 2023
1.3	Bouwopgave voor ouderen afstemmen met regietafel Wonen, zodat de integraliteit bewaakt kan worden over de totale bouwopgave in de gemeente Venray	Gemeente Venray	Q2 2023
1.4	Er wordt een algemeen programma van eisen ontwikkeld waarin de vereisten voor een zorgwoning staan benoemd. Bij nieuwbouw waarin (ook) voor ouderen wordt ontwikkeld, wordt dit programma van eisen bij de ontwikkelaar(s) neergelegd. Het aantal ouderen met een grote zorgvraag gaat sterk toenemen, onder andere het aantal mensen met dementie. Houdt in het programma van eisen voor woningen voor ouderen rekening met deze doelgroepen, zodat woningen voor ouderen ook daadwerkelijk toegankelijk zijn voor alle ouderen.	Regietafel wonen en zorg	Q4 2023
1.5	Betrek bij het ontwikkelen van woonzorgprojecten altijd een of meerdere zorgorganisaties uit het samenwerkingsverband, om te zorgen dat woningen geschikt zijn voor (thuis) zorgverlening. Dit geldt zowel voor ontwikkelingen door de woningcorporatie als ontwikkelaars. In de afstemming moet aandacht zijn voor zowel het programma van eisen voor de woning als de effectieve inzet van zorgpersoneel	Zorgorganisaties, woningcorporaties, ontwikkelaars, gemeente Venray	Doorlopend
1.6	Onderzoeken mogelijkheden om mantelzorgwoningen makkelijker te realiseren in de gemeente Venray, inclusief de mogelijk om flexibele mantelzorgwoningen (tijdelijk) te kunnen huren	Gemeente Venray	Q4 2023
1.7	Onderzoeken mogelijkheden om woningsplitsing in de gemeente Venray te vergemakkelijken	Gemeente Venray	Q4 2023
1.8	Wonen Limburg en de gemeente Venray werken samen aan het project cultuursensitieve zorg in Bruske. Doel is om meer diversiteit in woningen passend bij de woonwensen van inwoners met een niet-Nederlandse achtergrond	Wonen Limburg, gemeente Venray	2023
2.1	Onderzoeken wat de exacte bouwopgave is voor de doelgroepen kwetsbare jongeren en mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang	Gemeente Venray	Q4 2023
2.2	In de prestatieafspraken tussen de gemeente en woningcorporaties worden afspraken vastgelegd over het ontwikkelen van woningen voor kwetsbare jongeren en inwoners die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang	Gemeente Venray, woningcorporaties	Q1 2024

Bijlage 3: Overzicht acties (2/4)

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
2.3	Bij vrijgekomen locaties met een maatschappelijke bestemming, zoals scholen, onderzoekt de gemeente of hier gebouwd kan worden voor betaalbare woningen voor kwetsbare groepen, zoals jongeren en mensen die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang	Gemeente Venray	Doorlopend
2.4	Aanpassen en aanvullen doelgroepenverordening voor kwetsbare jongeren en inwoners die uitstromen uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang	Gemeente Venray	Q3 2023
3.1	Voor de gemeente Venray is het belangrijk om een standpunt in te nemen over de definitie van geclusterde woningen en deze af te stemmen met het zorgkantoor en omliggende gemeenten	Gemeente Venray	Q3 2023
4.1	De gemeente, woningcorporatie en (thuis)zorgorganisaties werken samen aan een aanpak en regeling om woningen aan te passen voor inwoners met een zorgvraag.	Woningcorporaties, gemeente Venray, zorgorganisaties	Q4 2023
4.2	De gemeente en woningcorporatie maken afspraken over woningaanpassingen in bestaande woningen in de prestatieafspraken	Woningcorporaties, gemeente Venray	Q4 2023
4.3	Voor de gemeente Venray is het belangrijk om een standpunt in te nemen over de definitie van geclusterde woningen en deze af te stemmen met het zorgkantoor en omliggende gemeenten	Gemeente Venray	Q4 2023
5.1	Door meer variatie aan te brengen in het woningaanbod nemen de doorstroommogelijkheden voor ouderen toe en zal de doorstroom gestimuleerd worden: zie doelstelling 1	Woningcorporaties, ontwikkelaars, gemeente Venray	2023-2032
5.2	De inzet van wooncoaches, die proactief in gesprek gaan met doelgroep. Wensen en mogelijkheden worden besproken, en ouderen worden actief geïnformeerd over mogelijke regelingen. Ook kunnen de wooncoaches ouderen ondersteunen die in hun eigen huis willen blijven wonen en informeren over mogelijkheden en regelingen, zoals de Blijverslening [een instrument uit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting]. Voor inwoners van koop- en particuliere huurwoningen organiseert de gemeente wooncoaches, voor inwoners van sociale huurwoningen wordt dit geregeld door de woningcorporatie.	Gemeente Venray, Wonen Limburg	Start Q1 2024
5.3	Starten van een campagne om bewustwording te creëren. Doelgroep: inwoners vanaf 65 jaar. Richt de campagne op de mogelijkheden die er zijn om een passende woning te vinden, als het creëren van het bewustzijn om inwoners tijdig na te laten denken over hun woontoeekomst	Gemeente Venray	Start Q4 2023
5.4	Starten van een dialoog in gemeente (inclusief dorpen en buitengebieden): informeren over mogelijkheden, bij burgers ophalen wat behoeften zijn. Met wijkraden/dorpsraden in gesprek gaan en opgave bespreken	Gemeente Venray	Start Q4 2023

Bijlage 3: Overzicht acties (3/4)

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
5.5	Vastleggen afspraken over ouderen te stimuleren om door te stromen naar een kleinere corporatiewoning in prestatieafspraken	Woningcorporaties, gemeente Venray	Q1 2024
6.1	Bij alle nieuwbouw voor geclusterde woningen is het uitgangspunt dat een ontmoetingsplek wordt gerealiseerd, die ook faciliteiten biedt voor de buurt/wijk	Ontwikkelaars, zorgorganisaties, woningcorporaties, gemeente Venray	Doorlopend
6.2	De gemeente stimuleert de oprichting van ontmoetingsplekken voor alle doelgroepen. De gemeente ontwikkelt hiervoor een plan van aanpak in samenwerking met samenwerkende partijen	Gemeente Venray	Q4 2024
6.3	Afspraken over spreiding bijzondere doelgroepen vastleggen in prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporatie, met als uitgangspunt het positief beïnvloeden van draagkracht en draaglast in wijken en dorpen	Gemeente Venray , Woningcorporaties	Q1 2024
6.4	Onderzoeken of de leefbaarheidsmonitor van Wonen Limburg breder toegepast kan worden	Regietafel wonen en zorg, Wonen Limburg	Q3 2023
6.5	In kaart brengen welke voorzieningen al aanwezig zijn in de wijk en hoe dit aansluit op de huidige en toekomstige behoeften	Gemeente Venray	Start 2024
7.1	Onderzoeken mogelijkheden opschalen pilot dorpsondersteuner, zoals uitgevoerd in Ysselsteyn	Gemeente Venray	N.t.b.
7.2	Uitbreiden van aanbod van logeermogelijkheden voor zorgbehoevende om mantelzorgers te ontlasten (zoals bijvoorbeeld nu gedaan wordt door Kapstok)	Gemeente Venray, Zorgorganisaties, Ontwikkelaars	Q4 2024
7.3	Kennis en vaardighedentrainingen aanbieden aan informele zorgverleners (o.a. vrijwilligers en mantelzorgers)	Zorgorganisaties	2024
7.4	Werken aan een “zachte landing” voor uitstroom uit Beschermd Wonen/Maatschappelijk Opvang door het netwerk voor te bereiden en te ondersteunen	Gemeente Venray, Zorgorganisaties	2024

Bijlage 3: Overzicht acties (4/4)

Nr.	Wat?	Wie?	Wanneer?
8.1	Organiseer informatiebijeenkomsten voor inwoners in de wijken en dorpen om meer informatie te verschaffen over: trends en ontwikkelingen, de implicaties hiervan, wat er van inwoners wordt verwacht en wat gemeente en de samenwerkende partners doen om de leefbaarheid en inclusiviteit in de wijken en dorpen te bevorderen	Gemeente Venray, inwoners	Start Q3 2023
8.2	Bouw voort op bestaande initiatieven, zoals de gesprekken die gevoerd worden door door <i>Synthese, de dorpsgesprekken door gemeente Venray, "Venray voor iedereen", wijkgesprek met kleinschalige woningen in de wijk door de Rooyse Wissel en de anti-stigma campagne "Praat vandaag over morgen"</i>	Alle samenwerkende partners	Start Q1 2024
9.1	Geef meerdere vertegenwoordigers van burgers een plek in de regietafel wonen en zorg. Zorg er hierbij voor dat verschillende doelgroepen vertegenwoordigd worden. Uitgangspunt is twee of drie burgervertegenwoordigers (in de regietafel nemen maximaal 12 deelnemers zitting).	Gemeente Venray, inwoners	Start Q4 2023
10.1	Minimaal drie pilots voor innovatieve woonvormen worden gestart in de gemeente Venray	Woningcorporaties, ontwikkelaars, burgers, gemeente Venray	2023-2028
10.2	De mogelijkheden die er zijn om regelgeving te flexibiliseren moeten worden benut	Gemeente Venray	Start Q4 2023
10.3	Initiatiefnemers dienen hierbij ondersteund te worden om een passende landingsplek te vinden binnen de gemeentelijke organisatie. In de gemeentelijke organisatie zal een medewerker als vast aanspreekpunt worden benoemd om initiatiefnemers te begeleiden	Gemeente Venray	Q2 2023
10.4	De regietafel wonen en zorg kan fungeren als adviseur voor initiatiefnemers. Wanneer een initiatief met potentieel vastloopt in het realiseren van financiering of planvorming, kan de regietafel meedenken aan oplossingen	Regietafel wonen en zorg	Doorlopend
11.1	Leren van landelijke best practices	Woningcorporaties, ontwikkelaars, gemeente Venray	Doorlopend
11.2	Ga in gesprek met de doelgroep en mantelzorgers en onderzoek waar behoeftes liggen en welke barrières ouderen ervaren bij het gebruik van technologische ondersteuning	Gemeente Venray, inwoners	Q1 2024
11.3	De wooncoaches worden geëquipeerd om ouderen te informeren over de mogelijkheden. Ook kunnen zij ouderen en mantelzorgers stimuleren en ondersteunen om gebruik te maken van technologische ondersteuning	Gemeente Venray	Doorlopend
11.4	Voortbouwen op de samenwerking tussen Venray en Horst aan de Maas "langer thuis met Technologie"	Gemeente Venray	Q3 2023